

ΕΚΘΕΣΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

**ΠΑΡΟΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ**

**ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1998**

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

	<u>Σελίδα</u>
1.0 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1 Επιλογή του θέματος	1
1.2 Στόχοι του ελέγχου	1
1.3 Έκταση του ελέγχου	1
2.0 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ	1
2.1 Νομοθεσία και πολιτική	1
2.2 Μη τήρηση επαρκών στοιχείων στους φακέλους δικαιούχων	2
2.3 Εσωτερικός έλεγχος	2
2.4 Καθυστέρηση στην εξέταση αιτήσεων για παροχή δημόσιου βοηθήματος	3
2.5 Επίβλεψη ατόμων που λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα	3
2.6 Μη επίβλεψη ορισμένων περιπτώσεων	3
2.7 Ιατρικά πιστοποιητικά που εκδίδονται για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος	3
2.8 Συνταξιοδότηση δικαιούχων δημόσιου βοηθήματος	3
2.9 Διερεύνηση και αξιοποίηση κινητής ή ακίνητης περιουσίας	3
2.10 Υπερπληρωμές δημόσιου βοηθήματος	3
2.11 Απώλεια φακέλων δημόσιου βοηθήματος	4
2.12 Παραχώρηση έκτακτου πασχαλινού και χριστουγεννιάτικου δώρου στους βοηθούμενους από το Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων	4
2.13 Εφαρμογή Μελέτης Οργάνωσης και Μεθόδων (O & M)	4
2.14 Υφιστάμενο σύστημα μηχανογράφησης	4
2.15 Ανάπτυξη νέου μηχανογραφημένου συστήματος	5
3.0 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ	5
3.1 Τροποποιήσεις στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο	5
3.2 Ανομοιομορφία στην εφαρμογή της νομοθεσίας	6
3.3 Παραχώρηση επιδομάτων, το ύψος των οποίων δεν καθορίζεται στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο	6
3.4 Τήρηση στοιχείων στους φακέλους αιτητών/ληπτών δημόσιου βοηθήματος	6
3.5 Εσωτερικός έλεγχος στα δημόσια βοηθήματα	6
3.6 Χρόνος εξέτασης των αιτήσεων για παροχή δημόσιου βοηθήματος	6
3.7 Επίβλεψη ατόμων ληπτών δημόσιου βοηθήματος	6
3.8 Ιατρικά πιστοποιητικά ανικανότητας για εργασία	6
3.9 Διερεύνηση ύπαρξης κινητής ή ακίνητης περιουσίας αιτητών δημόσιου βοηθήματος	6
3.10 Υπερπληρωμές	7
3.11 Σύστημα μηχανογράφησης	7
4.0 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	7
4.1 Νομοθεσία και Κανονισμοί	7
4.2 Προσωπικό των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας	7
4.3 Σύστημα μηχανογράφησης δημόσιων βοηθημάτων	8
4.4 Διαδικασία παροχής δημόσιου βοηθήματος	8

	<u>Σελίδα</u>
4.5 Καθορισμός ύψους δημόσιου βοηθήματος	9
4.6 Μητρώο υπερπληρωμών δημόσιου βοηθήματος	11
4.7 Δαπάνη για δημόσια βοηθήματα και αριθμός ληπτών και εξαρτωμένων τους	11
4.8 Μελέτη Οργάνωσης και Μεθόδων (O & M)	14
5.0 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ	14
5.1 Νομοθεσία και πολιτική	14
5.2 Μη τήρηση επαρκών στοιχείων στους φακέλους ληπτών δημόσιου βοηθήματος	17
5.3 Εσωτερικός έλεγχος	18
5.4 Καθυστερήση στην εξέταση αιτήσεων για παροχή δημόσιου βοηθήματος	19
5.5 Επίβλεψη ατόμων που λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα	19
5.6 Μη επίβλεψη ορισμένων περιπτώσεων	20
5.7 Ιατρικά πιστοποιητικά που εκδίδονται για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος	21
5.8 Συνταξιοδότηση δικαιούχων δημόσιου βοηθήματος	22
5.9 Διερεύνηση και αξιοποίηση κινητής ή ακίνητης περιουσίας	22
5.10 Υπερπληρωμές δημόσιου βοηθήματος	23
5.11 Απώλεια φακέλων δημόσιου βοηθήματος	25
5.12 Παραχώρηση έκτακτου πασχαλινού και χριστουγεννιάτικου δώρου στους βοηθούμενους από το Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων	25
5.13 Εφαρμογή Μελέτης Οργάνωσης και Μεθόδων (O & M)	26
5.14 Υφιστάμενο σύστημα μηχανογράφησης	26
5.15 Ανάπτυξη νέου μηχανογραφημένου συστήματος	30
6.0 ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	31
6.1 Τροποποιήσεις στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο	31
6.2 Ανομοιομορφία στην εφαρμογή της νομοθεσίας	32
6.3 Παραχώρηση επιδομάτων, το ύψος των οποίων δεν καθορίζεται στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο	33
6.4 Τήρηση στοιχείων στους φακέλους αιτητών/ληπτών δημόσιου βοηθήματος	33
6.5 Εσωτερικός έλεγχος στα δημόσια βοηθήματα	34
6.6 Χρόνος εξέτασης των αιτήσεων για παροχή δημόσιου βοηθήματος	35
6.7 Επίβλεψη ατόμων ληπτών δημόσιου βοηθήματος	35
6.8 Ιατρικά πιστοποιητικά ανικανότητας για εργασία	35
6.9 Διερεύνηση ύπαρξης κινητής ή ακίνητης περιουσίας αιτητών δημόσιου βοηθήματος	36
6.10 Υπερπληρωμές	36
6.11 Σύστημα μηχανογράφησης	37
7.0 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ Α – Ι	

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

ΠΑΡΟΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΒΟΗΘΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

1.0 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Επιλογή του θέματος

Λόγω του μεγάλου αριθμού των ατόμων που λαμβάνουν δημόσια βοηθήματα και της σημαντικής δαπάνης που συνεπάγεται για το σκοπό αυτό, κρίθηκε αναγκαία η διεξαγωγή του διαχειριστικού αυτού ελέγχου.

1.2 Στόχοι του ελέγχου

Μετά την προκαταρκτική μελέτη του θέματος και την αξιολόγηση των στοιχείων και πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν, οι στόχοι του ελέγχου καθορίστηκαν ως εξής:

(α) Κατά πόσο η ισχύουσα νομοθεσία, Κανονισμοί και εσωτερικές οδηγίες είναι επαρκείς και εφαρμόζονται ικανοποιητικά και αποτελεσματικά.

(β) Κατά πόσο υπάρχουν συστήματα εσωτερικού ελέγχου, διαδικασίες και μηχανισμοί συλλογής πληροφοριών, εξέτασης, έγκρισης και παρακολούθησης των δημόσιων βοηθημάτων και αν λειτουργούν αποτελεσματικά.

(γ) Κατά πόσο το υφιστάμενο μηχανογραφημένο σύστημα των δημόσιων βοηθημάτων είναι ικανοποιητικό ή χρήζει βελτίωσης.

1.3 Έκταση του ελέγχου

Ο έλεγχος ήταν δειγματοληπτικός και κάλυψε κυρίως τα δημόσια βοηθήματα που καταβλήθηκαν τα τελευταία δύο έτη, 1996 και 1997, αλλά, εκεί όπου θεωρήθηκε αναγκαίο, επεκτάθηκε και σε προηγούμενα έτη.

Επιπρόσθετα έγινε μελέτη και αξιολόγηση του υφιστάμενου μηχανογραφημένου συστήματος, καθώς επίσης και των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου.

2.0 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΛΕΓΧΟΥ

2.1 Νομοθεσία και πολιτική

2.1.1 Γενικά. Ορισμένες πρόνοιες της νομοθεσίας που διέπει την παροχή δημόσιων βοηθημάτων είναι πολύ γενικές και, λόγω έλλειψης Κανονισμών που να ρυθμίζουν με κάθε λεπτομέρεια την παροχή τους, παρατηρούνται περιπτώσεις κατά τις οποίες διαμορφώνεται και εφαρμόζεται τέτοια πρακτική, που ξεφεύγει σε ορισμένες περιπτώσεις από τις γενικές πρόνοιες και το πνεύμα της νομοθεσίας.

2.1.2 Ελλείψεις και αδυναμίες. Οι κυριότερες ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν είναι οι πιο κάτω:

(α) **Περιγραφή του όρου “ανάπηρος” (άρθρο 2).** Η περιγραφή του όρου “ανάπηρος” είναι πολύ γενική και οδηγεί σε υποκειμενικές ερμηνείες, με αποτέλεσμα την άνιση μεταχείριση προσώπων με τον ίδιο ίσως βαθμό αναπηρίας.

(β) Ανάκτηση του ποσού δημόσιου βοηθήματος μετά το θάνατο του λήπτη (άρθρο 27). Η διατύπωση του άρθρου, για ανάκτηση από την περιουσία θανόντος λήπτη οποιουδήποτε ποσού δημόσιου βοηθήματος που αντικανονικά καταβλήθηκε, είναι ελλιπής, επειδή καλύπτει μόνο το ποσό που καταβλήθηκε για την περίοδο μετά το θάνατο του.

(γ) Κινητή ή ακίνητη περιουσία αιτητών δημόσιου βοηθήματος (άρθρο 3(2)(στ)). Σε αντίθεση με το Νόμο, παρατηρείται ότι παρέχεται δημόσιο βοήθημα σε πρόσωπα με ακίνητη περιουσία, χωρίς να γίνονται οποιεσδήποτε προσπάθειες για ανάπτυξη ή εκμετάλλευση της περιουσίας τους.

(δ) Συνεισφορά τέκνων αιτητή ή λήπτη που διαμένουν στο εξωτερικό (άρθρο 9(στ)). Στο άρθρο 9 του Νόμου αναφέρεται ότι δε λαμβάνεται υπόψη για την παροχή δημόσιου βοηθήματος οποιαδήποτε συνεισφορά τέκνων αιτητή ή λήπτη που διαμένουν στο εξωτερικό, άσχετα από το ύψος της συνεισφοράς αυτής.

(ε) Χρηματική συνεισφορά τέκνων άνω των 18 χρόνων για συντήρηση των γονιών τους (άρθρο 12(γ)). Δεν προβλέπεται στο Νόμο ο τρόπος καθορισμού της χρηματικής συνεισφοράς των τέκνων άνω των 18 χρόνων για τη συντήρηση των γονιών τους που αδυνατούν να συντηρήσουν τους εαυτούς τους.

(στ) Εισόδημα και αποταμιεύσεις τέκνων ηλικίας κάτω των 18 ετών (άρθρο 9(β)). Στο άρθρο 9(β) του Νόμου προβλέπεται ότι εισόδημα και αποταμιεύσεις τέκνων ηλικίας κάτω των 18 ετών δε θα λαμβάνονται υπόψη για την παροχή δημόσιου βοηθήματος ή για τον καθορισμό του ύψους τέτοιου βοηθήματος, χωρίς όμως να διευκρινίζεται ποια εισοδήματα δε θα λαμβάνονται υπόψη.

2.1.3 Ανομοιομορφία στην εφαρμογή των προνοιών άρθρων του περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου. Διαπιστώθηκε ανομοιομορφία στην ερμηνεία και εφαρμογή των προνοιών ορισμένων άρθρων του Νόμου από τα διάφορα Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας, που είχε ως αποτέλεσμα την άνιση μεταχείριση των πολιτών που απευθύνονται στις Υπηρεσίες για παροχή δημόσιου βοηθήματος.

2.1.4 Παραχώρηση επιδομάτων, το ύψος των οποίων δεν καθορίζεται στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο. Παρατηρήθηκε ότι παραχωρούνται διάφορα επιδόματα πάνω σε μηνιαία βάση, το ύψος των οποίων, καθώς και οι λεπτομέρειες για την παραχώρησή τους, δεν καθορίζονται στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο, ούτε σε Κανονισμούς, αλλά μόνο σε εσωτερικές οδηγίες.

2.2 Μη τήρηση επαρκών στοιχείων στους φακέλους δικαιούχων

Τα στοιχεία που τηρούνται στους φακέλους παρουσιάζουν αρκετές αδυναμίες και ελλείψεις, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η παρακολούθηση και ο έλεγχος τους.

2.3 Εσωτερικός έλεγχος

Παρουσιάζονται αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τον έλεγχο και την επαλήθευση των στοιχείων και άλλων πληροφοριών που αποστέλλονται στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής της Δημοκρατίας, για ενημέρωση του αρχείου των δικαιούχων, με αποτέλεσμα να μην εξασκείται ικανοποιητικός έλεγχος και να καταβάλλονται λανθασμένα ποσά.

2.4 Καθυστέρηση στην εξέταση αιτήσεων για παροχή δημόσιου βοηθήματος

Διαπιστώθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων που υποβάλλονται για παροχή δημόσιου βοηθήματος, με επακόλουθο ένας μεγάλος αριθμός αιτήσεων που υποβλήθηκαν να εκκρεμούν στο τέλος κάθε έτους.

2.5 Επίβλεψη ατόμων που λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα

Παρατηρήθηκε ότι δε γίνεται επίβλεψη των δικαιούχων δημόσιου βοηθήματος σύμφωνα με τις οδηγίες των Υπηρεσιών, με αποτέλεσμα σε αρκετές περιπτώσεις να καταβάλλονται λανθασμένα ποσά.

2.6 Μη επίβλεψη ορισμένων περιπτώσεων

Μέσα στα πλαίσια των προσπαθειών για εξοικονόμηση του χρόνου των Λειτουργών και μείωση του φόρτου εργασίας του προσωπικού, η Διεύθυνση και ο Κλάδος Υπαλλήλων των Υπηρεσιών, ξεχωριστά, εξήγγειλαν μέτρα, με βάση τα οποία παραμερίστηκαν, χωρίς να επιβλέπονται και παρακολουθούνται, μεγάλος αριθμός περιπτώσεων δημόσιων βοηθημάτων, με επικίνδυνες και απρόβλεπτες συνέπειες.

2.7 Ιατρικά πιστοποιητικά που εκδίδονται για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος

Παρατηρήθηκε ότι δε γίνεται σωστή παρακολούθηση των ιατρικών πιστοποιητικών που υποβάλλονται για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος, με αποτέλεσμα σε αρκετές περιπτώσεις να συνεχίζεται η παροχή δημόσιου βοηθήματος και πέρα από την καθορισμένη περίοδο έγκρισης και χωρίς να έχει προσκομιστεί νέο ιατρικό πιστοποιητικό.

2.8 Συνταξιοδότηση δικαιούχων δημόσιου βοηθήματος

Λόγω μη ικανοποιητικού ελέγχου και συστηματικής χρήσης των διαφόρων μηχανογραφημένων καταστάσεων που εκδίδονται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αλλά και της ανεπαρκούς παρακολούθησης των φακέλων, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου δικαιούχοι συνταξιοδοτήθηκαν, χωρίς αυτό να περιέλθει στην αντίληψη των Υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται συχνά υπερπληρωμές.

2.9 Διερεύνηση και αξιοποίηση κινητής ή ακίνητης περιουσίας

Στις πλείστες περιπτώσεις δημόσιων βοηθημάτων, δεν έχει γίνει κατάλληλη έρευνα στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ή στις τράπεζες, για να εξακριβωθεί κατά πόσο οι αιτητές κατέχουν κινητή ή ακίνητη περιουσία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 17 του Νόμου, με αποτέλεσμα να παρέχονται δημόσια βοηθήματα σε μη δικαιούχα άτομα.

2.10 Υπερπληρωμές δημόσιου βοηθήματος

Στις 31.12.96 και 31.12.97 εκκρεμούσε η είσπραξη υπερπληρωθέντων ποσών που λανθασμένα καταβλήθηκαν σε διάφορα άτομα, ύψους ?200.106 και ?194.963, αντίστοιχα. Οι υπερπληρωμές αυτές δημιουργούνται κυρίως από τη συνταξιοδότηση των δικαιούχων, από την παροχή δημόσιου βοηθήματος σε μη

δικαιούχα άτομα, λόγω κατοχής κινητής ή ακίνητης περιουσίας, από τη μη αξιοποίηση των προσωπικών στοιχείων και από ανεπαρκή εσωτερικό έλεγχο. Παρατηρήθηκε επίσης ότι το Τμήμα δεν προβαίνει σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για αποφυγή δημιουργίας νέων υπερπληρωμών, δεν παρακολουθείται η είσπραξη των υπερπληρωμών και το μητρώο υπερπληρωμών, στις πλείστες περιπτώσεις, δεν ενημερώνεται κατάλληλα, δεν παρακολουθείται σωστά και δε γίνεται ο απαραίτητος έλεγχος.

2.11 Απώλεια φακέλων δημόσιου βοηθήματος

Λόγω του μη ορθού τρόπου τήρησης, φύλαξης και παρακολούθησης των φακέλων και λόγω άλλων αντικειμενικών δυσκολιών και αδυναμιών στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, αριθμός φακέλων που ζητήθηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου δεν κατέστη δυνατό να εξευρεθούν και να παρουσιαστούν για έλεγχο.

2.12 Παραχώρηση έκτακτου πασχαλινού και χριστουγεννιάτικου δώρου στους βοηθούμενους από το Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων

Η τακτική των Υπηρεσιών να παραχωρούν ολόκληρο το έκτακτο πασχαλινό και χριστουγεννιάτικο δώρο που εγκρίνει το Υπουργικό Συμβούλιο, ανεξάρτητα από την ημερομηνία κατά την οποία καθίστανται δικαιούχοι, δεν καλύπτεται από τη σχετική έγκριση.

2.13 Εφαρμογή Μελέτης Οργάνωσης και Μεθόδων (O & M)

Η σχετική μελέτη που ετοιμάστηκε το 1992 από την Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, για τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, εφαρμόστηκε δοκιμαστικά στο Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λευκωσίας το τέλος του 1994 και αξιολογήθηκε ως γενικά επιτυχής, γι' αυτό και αποφασίστηκε όπως εφαρμοστεί και στα υπόλοιπα Επαρχιακά Γραφεία, αλλά, λόγω διαφόρων προβλημάτων που προέκυψαν, δεν εφαρμόστηκε ακόμη.

2.14 Υφιστάμενο σύστημα μηχανογράφησης

Κατά τον έλεγχο του συστήματος μηχανογράφησης εντοπίστηκαν αρκετές περιπτώσεις δημόσιων βοηθημάτων, οι οποίες, κατ' αρχή, φαινόταν να είχαν διάφορα λάθη και διαφορές, όπως πιο κάτω:

- (α) Παροχή βοηθήματος ενοικίου σε άτομα που διαμένουν σε ιδιόκτητη κατοικία.
- (β) Παροχή βοηθήματος ενοικίου που υπερβαίνει το ένα δεύτερο του ύψους του βασικού επιδόματος, σε αντίθεση με το Νόμο.
- (γ) Διαφορές στο ύψος του βοηθήματος για βασικές ανάγκες.
- (δ) Διαφορές στον αριθμό των εξαρτωμένων.
- (ε) Διαφορές μεταξύ των επί μέρους βοηθημάτων και του ολικού και μη ετοιμασία συμφιλιωτικών καταστάσεων.
- (στ) Διαφορές στο ύψος του ειδικού αναπηρικού επιδόματος.

(ζ) Διακοπή παροχής δημόσιων βοηθημάτων, χωρίς να αναφέρεται η ημερομηνία διακοπής, και μη διαγραφή της ημερομηνίας διακοπής, όταν ξανάρχισε η παροχή βοηθήματος.

Από δειγματοληπτικό έλεγχο των προσωπικών φακέλων των περιπτώσεων αυτών, διαπιστώθηκε ότι τα περισσότερα από τα λάθη και διαφορές οφείλονταν κυρίως στη μη σωστή και έγκαιρη ενημέρωση του συστήματος με τις αλλαγές στα δεδομένα των ληπτών. Σχετικές επεξηγήσεις δίνονται στην παράγραφο 5.14.

(η) **Εσωτερικός έλεγχος.** Από τον έλεγχο διαφόρων μηχανογραφημένων καταστάσεων που ετοιμάζονται από το σύστημα για σκοπούς εσωτερικού ελέγχου, διαπιστώθηκε ότι μόνο ορισμένες από αυτές τις καταστάσεις ελέγχονται από τις Υπηρεσίες, λόγω φόρτου εργασίας.

Επίσης, από μελέτη του συστήματος παρατηρήθηκε ότι το πρόγραμμα επιτρέπει στο χρήστη να επεμβαίνει στο σύστημα και να τροποποιεί τα διάφορα βοηθήματα που καταβλήθηκαν, καθώς επίσης και να διαγράφει λήπτες από το γενικό αρχείο.

2.15 Ανάπτυξη νέου μηχανογραφημένου συστήματος

Σύμφωνα με το συμβόλαιο, η ανάπτυξη και εφαρμογή του νέου συστήματος μηχανογράφησης έπρεπε να ολοκληρωθεί το Φεβρουάριο του 1996. Λόγω σοβαρών αδυναμιών και ελλείψεων, που εντοπίστηκαν κατά τον προκαταρκτικό έλεγχο και αποδοχή του συστήματος, το έργο αναμένεται να ολοκληρωθεί με πολύ μεγάλη καθυστέρηση.

3.0 ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

3.1 Τροποποιήσεις στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο

Επειδή ο περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμος είναι πολύ γενικός, θα πρέπει να γίνει τροποποίηση του και να θεσπιστούν Κανονισμοί που να καλύπτουν με κάθε λεπτομέρεια, όπου είναι δυνατό, την εξέταση, έγκριση, παροχή και παρακολούθηση όλων των δημόσιων βοηθημάτων.

Οι τροποποιήσεις που θα γίνουν στη νομοθεσία και Κανονισμούς θα πρέπει να καλύψουν, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:

(α) Τον ορισμό του όρου “ανάπηρος” (άρθρο 2).

(β) Την ανάκτηση ποσού δημόσιου βοηθήματος μετά το θάνατο λήπτη (άρθρο 27).

(γ) Την κινητή ή ακίνητη περιουσία αιτητών δημόσιου βοηθήματος (άρθρο 3(2)(στ)).

(δ) Τη συνεισφορά τέκνων αιτητή ή λήπτη που διαμένουν στο εξωτερικό (άρθρο 9(στ)).

(ε) Τη χρηματική συνεισφορά τέκνων άνω των 18 ετών για τη συντήρηση των γονιών τους (άρθρο 12(γ)).

(στ) Το εισόδημα και αποταμιεύσεις τέκνων ηλικίας κάτω των 18 ετών (άρθρο 9(β)).

(ζ) Το επίδομα προσωπικής άνεσης (άρθρο 8(η)).

3.2 Ανομοιομορφία στην εφαρμογή της νομοθεσίας

Για να εκλείψει η ανομοιομορφία που παρατηρείται στην εφαρμογή της νομοθεσίας, θα πρέπει οι Επαρχιακοί Λειτουργοί Ευημερίας να παρακολουθούν συστηματικά την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή της νομοθεσίας και των διαδικασιών.

3.3 Παραχώρηση επιδομάτων, το ύψος των οποίων δεν καθορίζεται στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο

Όλα τα επιδόματα που παραχωρούνται θα πρέπει να προβλέπονται στους Κανονισμούς, για να υπάρχει ομοιομορφία και αντικειμενικότητα στον τρόπο έγκρισης και παροχής τους.

3.4 Τήρηση στοιχείων στους φακέλους αιτητών/ληπτών δημόσιου βοηθήματος

Με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο των δημόσιων βοηθημάτων, οι σχετικοί φάκελοι θα πρέπει να τηρούνται με τον πιο κατάλληλο τρόπο, έτσι ώστε να περιέχουν όλα τα απαραίτητα έγγραφα, στοιχεία και πληροφορίες.

3.5 Εσωτερικός έλεγχος στα δημόσια βοηθήματα

Λόγω των σοβαρών αδυναμιών και ελλείψεων που παρατηρήθηκαν στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, κρίνεται αναγκαία η αναθεώρηση και έκδοση νέου εγχειριδίου των Υπηρεσιών, στο οποίο να ενσωματωθούν όλες οι γραπτές και προφορικές οδηγίες της Διεύθυνσης, με ιδιαίτερη έμφαση στη διαδικασία εξέτασης, έγκρισης, παροχής και παρακολούθησης των δημόσιων βοηθημάτων.

3.6 Χρόνος εξέτασης των αιτήσεων για παροχή δημόσιου βοηθήματος

Επιβάλλεται να γίνει αναθεώρηση των διαδικασιών που ακολουθούνται από τις Υπηρεσίες, με στόχο την έγκαιρη εξέταση των αιτήσεων.

3.7 Επίβλεψη ατόμων ληπτών δημόσιου βοηθήματος

Για σκοπούς παρακολούθησης και εντοπισμού τυχόν αλλαγών στα δεδομένα του λήπτη και για πρόληψη υπερπληρωμών που πιθανόν να προκύψουν, θα πρέπει να γίνεται τουλάχιστο μια ετήσια επίσκεψη από τον αρμόδιο Λειτουργό Ευημερίας.

3.8 Ιατρικά πιστοποιητικά ανικανότητας για εργασία

Όλες οι περιπτώσεις παροχής δημόσιου βοηθήματος λόγω ανικανότητας για εργασία θα πρέπει να παρακολουθούνται και να ζητούνται έγκαιρα ανανεώσεις των ιατρικών πιστοποιητικών. Εκεί όπου δεν προσκομίζονται νέα πιστοποιητικά, να διακόπτεται η παροχή δημόσιου βοηθήματος.

3.9 Διερεύνηση ύπαρξης κινητής ή ακίνητης περιουσίας αιτητών δημόσιου βοηθήματος

Θα πρέπει να γίνεται διερεύνηση της κινητής ή ακίνητης περιουσίας όλων των αιτητών και να απαιτείται από τον ίδιο τον αιτητή όπως, κατά την υποβολή της αίτησης του, προσκομίζει όλα τα στοιχεία και δικαιολογητικά σχετικά με την οικονομική του κατάσταση.

3.10 Υπερπληρωμές

Για να διασφαλιστεί η πρόληψη της δημιουργίας νέων υπερπληρωμών δημόσιου βοηθήματος, καθώς επίσης και η είσπραξη σε εύλογο χρονικό διάστημα των υπερπληρωμών που δημιουργούνται, θα πρέπει να βελτιωθούν οι διαδικασίες εξέτασης, έγκρισης και παροχής δημόσιου βοηθήματος και να υιοθετηθεί κατάλληλο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, για παρακολούθηση των περιπτώσεων αυτών.

3.11 Σύστημα μηχανογράφησης

Με βάση τα όσα εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου και των αδυναμιών του υφιστάμενου συστήματος, είναι αναγκαία η επίσπευση των εργασιών για ολοκλήρωση και εφαρμογή του νέου μηχανογραφημένου συστήματος.

4.0 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

4.1 Νομοθεσία και Κανονισμοί

Οι χρηματικές παροχές και οι άλλες υπηρεσίες που προσφέρονται ρυθμίζονται από τον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο και από τους σχετικούς Κανονισμούς που εκδίδονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Επίσης οι Υπηρεσίες, για σκοπούς υποβοήθησης και καθοδήγησης του προσωπικού τους, έχουν εκδώσει εγχειρίδιο, εγκυκλίους και οδηγίες αναφορικά με τα δημόσια βοηθήματα και τις συναφείς υπηρεσίες.

4.2 Προσωπικό των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Οι εγκεκριμένες θέσεις των Υπηρεσιών ήταν, σύμφωνα με τον Τακτικό Προϋπολογισμό του 1997, 202, από τις οποίες οι 32 θέσεις ήταν κενές στις 31.12.97.

Οι 170 Λειτουργοί Ευημερίας που υπηρετούσαν στις 31.12.97, καθώς επίσης και ο αριθμός των προσώπων που εξυπηρετούσαν κατά Επαρχία, παρουσιάζονται πιο κάτω:

<u>Επαρχία</u>	<u>Λειτουργοί</u>	<u>Λήπτες βοηθημάτων</u>	<u>Ποσοστό χρόνου απασχόλησης Λειτουργών σε δημόσια βοηθήματα</u>
Λευκωσίας	51	3.948	24%
Λεμεσού	49	5.295	50%
Λάρνακας	27	2.216	50%
Πάφου	14	1.060	50%
(Μόρφου)/Ευρύχου	3	378	50%
Αμμοχώστου	7	483	55%
Κεντρικών Γραφείων	19	-	-
Σύνολο	170	13.380	

Στον αριθμό των 19 προσώπων που υπηρετούν στα Κεντρικά Γραφεία περιλαμβάνεται η Διευθύντρια, καθώς επίσης και 3 Λειτουργοί Ευημερίας που υπηρετούν στο εξωτερικό.

Η μεγάλη διαφορά που παρουσιάζεται στο ποσοστό Λειτουργών Ευημερίας που απασχολούνται στον Κλάδο Δημόσιων Βοηθημάτων στο Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λευκωσίας (24%), σε σύγκριση με τα άλλα Επαρχιακά Γραφεία (που κυμαίνονται μεταξύ 50% και 65%), οφείλεται στο γεγονός ότι στο Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λευκωσίας εφαρμόστηκε πειραματικά σχετική εισήγηση για εξειδίκευση του προσωπικού, η οποία αναφέρεται στη Μελέτη Οργάνωσης και Μεθόδων (O & M) που διεξήχθη από τον Κλάδο O & M της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού μεταξύ Μαρτίου και Οκτωβρίου 1992. Σύμφωνα με την εισήγηση αυτή, απασχολούνται αποκλειστικά στον Κλάδο Δημόσιων Βοηθημάτων της Επαρχίας Λευκωσίας 10 Λειτουργοί Ευημερίας και επιπλέον άλλοι 2 αποσπασμένοι Ιδρυματικοί Λειτουργοί, σε αντίθεση με τα υπόλοιπα Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας, στα οποία σχεδόν όλοι οι Λειτουργοί Ευημερίας απασχολούνται σε όλους τους Κλάδους των Υπηρεσιών.

4.3 Σύστημα μηχανογράφησης δημόσιων βοηθημάτων

Το πρόγραμμα μηχανογράφησης των δημόσιων βοηθημάτων ετοιμάστηκε από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών το 1980. Όλα τα στοιχεία και γενικά οι πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την παρακολούθηση του συστήματος είναι καταχωρισμένες στον Κεντρικό Ηλεκτρονικό Υπολογιστή του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής. Πρέπει να αναφερθεί ότι, λόγω του σχεδιασμού του συστήματος, καθώς επίσης και της τεχνολογίας που ήταν διαθέσιμη κατά το χρόνο της ανάπτυξης του, δόθηκε μεγάλη σημασία στην ετοιμασία καταστάσεων ελέγχου καταχωρίσεων, ώστε να εντοπίζονται τυχόν λάθη και παραλείψεις. Η κυριότερη αλλαγή που πραγματοποιήθηκε στο σύστημα, από την ημέρα εφαρμογής του, ήταν η έκδοση επιταγών για πληρωμή των δημόσιων βοηθημάτων, που προηγουμένως γινόταν από Συνεργατικές Πιστωτικές Εταιρείες, σύμφωνα με καταλόγους δικαιούχων που τους αποστέλλονταν από τις Υπηρεσίες.

Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, με τη χρήση διαφόρων τυποποιημένων εντύπων καταχώρισης δεδομένων, τα οποία αποστέλλει για επεξεργασία και καταχώριση στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, έχουν την ευθύνη για την ενημέρωση του συστήματος. Μετά την καταχώριση των δεδομένων, οι Υπηρεσίες, με τη βοήθεια καταστάσεων τις οποίες ετοιμάζει το σύστημα, έχουν και την ευθύνη για τον έλεγχο του συστήματος, όσο αφορά την ορθότητα της καταχώρισης νέων υποθέσεων, την τροποποίηση υφιστάμενων και γενικά για τη διαχείριση των πληροφοριών που είναι καταχωρισμένες στο σύστημα.

Το 1995 άρχισαν οι εργασίες για την ανάπτυξη και εφαρμογή νέου μηχανογραφημένου συστήματος, οι οποίες όμως μέχρι σήμερα δεν έχουν ακόμη συμπληρωθεί.

4.4 Διαδικασία παροχής δημόσιου βοηθήματος

Σε κάθε πρόσωπο που διαμένει νόμιμα στη Δημοκρατία και του οποίου το εισόδημα και οι άλλοι οικονομικοί πόροι δεν επαρκούν για τις βασικές ή και ειδικές του ανάγκες, παρέχεται, ύστερα από αίτηση του στη Διευθύντρια των Υπηρεσιών

Κοινωνικής Ευημερίας, δημόσιο βοήθημα σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου.

Η διαδικασία παροχής δημόσιου βοηθήματος αναφέρεται στο σχετικό εγχειρίδιο που εκδόθηκε από τη Διευθύντρια και στο οποίο αναφέρονται τα ακόλουθα:

(α) Κάθε άτομο που αποτελείται για οικονομική βοήθεια ή άλλου είδους υπηρεσία, με βάση τον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο, καλείται να συμπληρώσει το σχετικό έντυπο αίτησης. Κάθε αίτηση καταχωρίζεται κατά αύξοντα αριθμό στο Μητρώο Αιτήσεων Δημόσιων Βοηθημάτων της Επαρχίας του αιτητή, στο οποίο αναφέρεται το όνομα, η διεύθυνση και ο αριθμός ταυτότητας του, η ημερομηνία παραλαβής και εξέτασης της αίτησης, καθώς επίσης και το είδος του βοηθήματος που εγκρίθηκε. Ταυτόχρονα ανοίγεται και προσωπικός φάκελος για κάθε αιτητή, στον οποίο αναγράφεται ο αριθμός ταυτότητας του. Για περιπτώσεις ανηλίκων κάτω των δώδεκα χρόνων, που δεν μπορούν να έχουν ταυτότητα, η εγγραφή γίνεται στο όνομα του κηδεμόνα. Οι φάκελοι αυτοί περιέχουν όλα τα σχετικά με την αίτηση και εξέταση στοιχεία, όπως διάφορα έντυπα, βεβαιώσεις και πιστοποιητικά, εκθέσεις του Λειτουργού Ευημερίας, υπολογισμό του ύψους του βοηθήματος, πληροφορίες για επιτόπιες επισκέψεις και επαφές με τους αιτητές, ενδομηματικές σημειώσεις και άλλα.

(β) Οι διάφορες αιτήσεις κατανέμονται σε Λειτουργούς ανάλογα με την εξειδίκευση τους, το φόρτο εργασίας και τη διεύθυνση του αιτητή, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την εξέταση και επιβεβαίωση τόσο των οικονομικών όσο και των κοινωνικών δεδομένων της κάθε περίπτωσης και για την ετοιμασία έκθεσης.

(γ) Ο κάθε Λειτουργός δύναται να εισηγηθεί στους προϊσταμένους του, αμέσως και χωρίς προσωπική επαφή με τον αιτητή, την έγκριση ή απόρριψη παροχής δημόσιου βοηθήματος, νοουμένου ότι υπάρχουν όλα τα αιτιολογικά τα οποία ο αιτητής έχει ευθύνη να προσκομίσει. Ακολούθως θα πρέπει να πραγματοποιήσει κατ' οίκο επίσκεψη, με την πρώτη ευκαιρία που θα βρίσκεται στην περιοχή, αλλά όχι αργότερα από δύο μήνες μετά την αίτηση, με σκοπό την επιβεβαίωση της απόφασης που έχει ληφθεί, όσο αφορά το δημόσιο βοήθημα, και την εντόπιση τυχόν κοινωνικών προβλημάτων.

(δ) Σε περίπτωση αίτησης η οποία δεν περιέχει στοιχεία και αιτιολογικά που να επιτρέπουν την άμεση λήψη απόφασης, η εξέταση της υπόθεσης με προσωπική επαφή ή και κατ' οίκο επίσκεψη είναι αναγκαία και πρέπει να πραγματοποιείται εντός ενός μηνός από τη λήψη της αίτησης.

(ε) Μετά την ετοιμασία έκθεσης και τον υπολογισμό του δημόσιου βοηθήματος, η υπόθεση υποβάλλεται για έγκριση στον Επόπτη ή Επαρχιακό Λειτουργό Ευημερίας και στη συνέχεια στο Λογιστήριο, για αριθμητικό έλεγχο του υπολογισμού και έκδοση της επιταγής.

4.5 Καθορισμός ύψους δημόσιου βοηθήματος

Το ποσό του δημόσιου βοηθήματος, το οποίο παρέχεται σε κάποιο πρόσωπο, νοουμένου ότι ικανοποιεί τις πρόνοιες του Νόμου, είναι η διαφορά μεταξύ του ποσού που χρειάζεται για ικανοποίηση των **βασικών** ή/και **ειδικών** αναγκών του και του εισοδήματος του ή των άλλων οικονομικών του πόρων.

Οι βασικές ανάγκες καλύπτουν διατροφή, απαραίτητη ένδυση και υπόδηση, φωτισμό, καύσιμα και είδη υγιεινής διαβίωσης. Το ποσό για βασικές ανάγκες ορίζεται στους Κανονισμούς και αναθεωρείται κάθε χρόνο. Για το 1997 το ποσό που εγκρίθηκε ως δημόσιο βοήθημα για βασικές ανάγκες ήταν ?102 το μήνα για το λήπτη και ?45 για κάθε εξαρτώμενο.

Οι ειδικές ανάγκες περιλαμβάνουν στέγαση, ιατρική και φαρμακευτική περίθαλψη, που δεν καλύπτονται δωρεάν από Κρατικές Υπηρεσίες, καθώς και άλλες ανάγκες, οι οποίες προκύπτουν από την ψυχική υγεία ή οποιαδήποτε άλλη ανικανότητα του αιτητή ή των εξαρτωμένων του και οι οποίες περιλαμβάνουν τα πιο κάτω:

(α) Επίδομα ενοικίου για στεγαστικούς σκοπούς μέχρι 50% του επιδόματος για βασικές ανάγκες (υπάρχει δυνατότητα έγκρισης μέχρι 100% για ένα έτος).

(β) Επίδομα για υποθηκευτικό τόκο που καταβάλλεται για στεγαστικούς σκοπούς μέχρι 50% του επιδόματος για βασικές ανάγκες (υπάρχει η δυνατότητα έγκρισης μέχρι 100% για ένα έτος).

(γ) Βοήθημα για διαίτα λόγω ασθένειας από ?10 μέχρι ?15 το μήνα.

(δ) Επίδομα προσωπικής άνεσης από ?6 μέχρι ?12 το μήνα για το λήπτη δημόσιου βοηθήματος και ?6 για κάθε εξαρτώμενο.

(ε) Ειδικό επίδομα για προσωπικές ανάγκες ανάπηρου προσώπου, ίσο προς 50% του επιδόματος για βασικές ανάγκες.

(στ) Επίδομα για ειδική φροντίδα ή περιποίηση.

Εκτός από τα πιο πάνω, έκτακτα εφάπαξ χορηγήματα μπορεί να δοθούν σε ειδικές προσωπικές περιστάσεις, όπως για παράδειγμα έξοδα για αγορά εργαλείων απαραίτητων για την άσκηση επαγγέλματος, για επαγγελματική εκπαίδευση, χορήγηση μέχρι ?500 για επιδιορθώσεις κατοικίας που ανήκει σε δικαιούχο δημόσιου βοηθήματος, βοήθημα για θέρμανση μέχρι ?60 το χρόνο κλπ.

Για τον υπολογισμό του δημόσιου βοηθήματος που θα παραχωρηθεί στον αιτητή λαμβάνονται υπόψη τα εισοδήματα που προέρχονται από:

(α) Εργασία του ιδίου ή της συζύγου του (λαμβάνεται υπόψη το καθαρό εισόδημα, αφού αφαιρεθούν οι εισφορές στα διάφορα Ταμεία, Κοινωνικών Ασφαλίσεων κλπ.).

(β) Εισφορές τέκνων άνω των 18 ετών (5% του καθαρού εισοδήματος τους) που διαμένουν στην Κύπρο.

(γ) Περιουσία (π.χ. ενοίκια).

(δ) Συντάξεις, μηνιαία επιδόματα κλπ.

(ε) Τόκους, μερίσματα κλπ.

(στ) Άλλους πόρους.

Τα ακόλουθα εισοδήματα και οι οικονομικοί πόροι του αιτητή ή λήπτη δημόσιου βοηθήματος δε λαμβάνονται υπόψη για την παροχή δημόσιου βοηθήματος ή για τον καθορισμό του ύψους του βοηθήματος:

(α) Καθαρό μηνιαίο εισόδημα από εργασία μέχρι ?20 ή μέχρι ?100, όταν ο αιτητής ή ο/η σύζυγος είναι ανάπηρος, και μέχρι ?40, όταν ο αιτητής είναι άνω των 65 ετών ή είναι ψυχικά ασθενής.

(β) Εισόδημα και αποταμιεύσεις τέκνων ηλικίας κάτω των 18 ετών και εισφορά από ενήλικα τέκνα που είναι εκτοπισθέντες.

(γ) Οποιοδήποτε βοήθημα γάμου, τοκετού ή κηδείας δυνάμει του Σχεδίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

(δ) Οικονομίες του αιτητή μέχρι του ποσού των ?500 και οικονομίες οποιουδήποτε μέλους της οικογένειας του που συμπλήρωσε το 18ο έτος της ηλικίας του, το οποίο έχει νομική ευθύνη να συντηρεί, μέχρι του ποσού των ?250, νοουμένου ότι το ανώτατο ποσό οικονομιών για όλα τα μέλη της οικογένειας του δε θα υπερβαίνει τις ?1.000.

(ε) Χρηματικά ωφελήματα δυνάμει του περί Ανακουφίσεως Παθόντων Νόμου του 1988.

(στ) Οποιαδήποτε συνεισφορά τέκνων αιτητή που διαμένουν στο εξωτερικό, ή συνεισφορά αγαθοεργού ή φιλανθρωπικού ιδρύματος.

(ζ) Το 50% του καθαρού εισοδήματος από εργασία του αιτητή ή ποσό μέχρι ?100, οποιοδήποτε από τα δύο είναι μεγαλύτερο, αν αυτός είναι ο μόνος γονιός στην οικογένεια και έχει εξαρτώμενα πρόσωπα, και

(η) οποιοδήποτε ποσό το οποίο καταβάλλεται από το Σχέδιο Επιδομάτων Τέκνων για πολύτεκνους.

Το μηνιαίο επίδομα που ο αιτητής και η οικογένεια του δικαιούνται ως δημόσιο βοήθημα είναι το ποσό που ορίζεται στους Κανονισμούς και το οποίο αναθεωρείται ανάλογα με τις αυξομειώσεις του εισοδήματος του αιτητή και των επιδομάτων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου, σε καμιά περίπτωση το ποσό του δημόσιου βοηθήματος, που παρέχεται για την κάλυψη βασικών ή και ειδικών αναγκών, δε θα είναι μικρότερο από ?5 κάθε μήνα.

4.6 Μητρώο υπερπληρωμών δημόσιου βοηθήματος

Το πιο πάνω μητρώο τηρείται στο Λογιστήριο του κάθε Επαρχιακού Γραφείου Ευημερίας. Όταν εντοπιστεί υπερπληρωμή δημόσιου βοηθήματος, ο υπεύθυνος Λειτουργός Ευημερίας αναλαμβάνει και υπολογίζει το ύψος της υπερπληρωμής και ακολούθως ενημερώνει το Λογιστήριο σχετικά. Το Λογιστήριο με τη σειρά του ελέγχει την ορθότητα των υπολογισμών της υπερπληρωμής, η οποία καταγράφεται με όλες τις αναγκαίες λεπτομέρειες στο μητρώο.

Αξίζει να σημειωθεί ότι την ευθύνη για την παρακολούθηση της αποπληρωμής κάθε υπερπληρωμής έχουν το Λογιστήριο και οι υπεύθυνοι Λειτουργοί Ευημερίας.

4.7 Δαπάνη για δημόσια βοηθήματα και αριθμός ληπτών και εξαρτωμένων τους

Η συνολική δαπάνη για δημόσια βοηθήματα που καταβλήθηκαν από Κονδύλια του Προϋπολογισμού του Ταμείου Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων κατά το 1997 ήταν ?22.629.332, σε σύγκριση με ?20.180.608 το 1996, δηλαδή παρατηρήθηκε αύξηση ?2.448.724 ή ποσοστό 12,1%. Ο αριθμός ληπτών

δημόσιου βοηθήματος παγκύπρια στις 31.12.97 και 31.12.96 ήταν 13.380 και 12.776, αντίστοιχα. Η προϋπολογισθείσα δαπάνη για δημόσια βοηθήματα για το έτος 1998 είναι ?22.834.000.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει αναλυτική κατάσταση των δαπανών και του αριθμού ληπτών δημόσιου βοηθήματος για κάθε Επαρχία ξεχωριστά για τα έτη 1996 και 1997.

<u>Επαρχία</u>	<u>Δαπάνη 1996</u>	<u>Αριθμός ληπτών 31.12.96</u>	<u>Δαπάνη 1997</u>	<u>Αριθμός ληπτών 31.12.97</u>
	?		?	
Λευκωσίας	6.433.454	3759	7.306.625	3948
Λεμεσού	8.186.886	4934	9.164.843	5295
Λάρνακας	3.130.284	2192	3.504.320	2216
Πάφου	1.408.352	1044	1.565.239	1060
(Μόρφου)/Ευρύχου	477.149	370	507.862	378
Αμμοχώστου	666.148	477	730.952	483
	20.302.273	12776	22.779.841	13380
Μείον: Ακυρώσεις επιταγών	139.577		172.743	
	20.162.696		22.607.098	
Πλέον: Βοήθημα σε ηλικιωμέ- νους δικαιούχους για θερινές διακοπές	17.133		21.470	
Πλέον: Βοήθημα σε εθνοφρου-ρούς των οποίων οι γονείς είναι εγκλωβισμένοι	779		764	
	20.180.608		22.629.332	

Στον πιο πάνω πίνακα συμπεριλαμβάνεται και η δαπάνη για έκτακτα και εφάπαξ βοηθήματα. Στον αριθμό ληπτών περιλαμβάνονται μόνο οι ενεργοί λήπτες, οι οποίοι ήταν καταχωρισμένοι στο μηχανογραφημένο γενικό αρχείο την 31η Δεκεμβρίου.

Σύμφωνα με το μηχανογραφημένο γενικό αρχείο, όπως τηρείται από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, ο συνολικός αριθμός ληπτών για το 1997 ήταν ως ακολούθως:

<u>Επαρχία</u>	<u>Λήπτες</u>	<u>Εξαρ- τώμενοι</u>	<u>Σύνολο</u>	<u>Ποσοστό επί συνόλου</u>	<u>Ποσό</u>	<u>Ποσοστό επί συνόλου</u>
				%	?	%
Λευκωσίας	4528	1521	6049	28	6.364.845	31
Λεμεσού	6062	2811	8873	41	8.428.696	41
Λάρνακας	2536	1106	3642	17	3.212.413	16
Πάφου	1232	396	1628	8	1.469.245	7
(Μόρφου)/Ευρύχου	468	245	713	3	473.650	2
Αμμοχώστου	544	218	762	3	673.881	3
	15370	6297	21667	100	20.622.730	100

Στους 15370 περιλαμβάνονται και 1990 λήπτες των οποίων η παροχή δημόσιου βοηθήματος διακόπηκε κατά τη διάρκεια του έτους, ενώ η συνολική δαπάνη για δημόσια βοηθήματα ήταν ?20.622.730, σε σύγκριση με ?22.629.332, όπως φαίνεται στο Γενικό Βιβλίο Δαπανών. Στην παράγραφο 5.14(δ) της έκθεσης μου παρέχονται στοιχεία για συμφιλίωση των δύο πιο πάνω ποσών.

Η πιο κάτω κατάσταση παρουσιάζει τον αριθμό των εξαρτωμένων κατά λήπτη δημόσιου βοηθήματος για το 1997 και την αντίστοιχη δαπάνη.

<u>Αριθμός εξαρτωμένων κατά λήπτη</u>	<u>Λήπτες</u>	<u>Εξαρ- τώμενοι</u>	<u>Σύνολο βοηθη- θέντων</u>	<u>Ποσοστό επί συνόλου</u>	<u>Ποσό</u>	<u>Ποσοστό επί συνόλου</u>
				%	?	%
-	12000	-	12000	56	15.241.067	74
1	1965	1965	3930	18	2.216.319	11
2	608	1216	1824	9	1.207.275	6
3	398	1194	1592	7	870.048	4
4	213	852	1065	5	525.467	2
5	116	580	696	3	313.578	1
6	37	222	259	1	117.821	1
7	14	98	112	}	33.481	}
8	8	64	72	}	36.896	}
9	8	72	80	} 1	42.420	} 1
10	1	10	11	}	8.101	}
11	1	11	12	}	6.553	}
13	1	13	14	}	3.704	}
	15370	6297	21667	100	20.622.730	100

Σύμφωνα με την κατάσταση αυτή, 12000 λήπτες, που αντιστοιχούν στο 56% του συνόλου των ληπτών, δεν έχουν καθόλου εξαρτώμενα και εισέπραξαν ?15.241.067, που αντιστοιχεί στο 74% της συνολικής δαπάνης, ενώ 1965 λήπτες με ένα εξαρτώμενο και συνολικό αριθμό βοηθηθέντων 3930, ή ποσοστό 18%, εισέπραξαν ?2.216.319 ή ποσοστό 11%. Το μειωμένο συνολικό βοήθημα που καταβάλλεται σε λήπτες με ένα εξαρτώμενο οφείλεται στο γεγονός ότι το βασικό βοήθημα για κάθε εξαρτώμενο είναι λιγότερο από το 50% εκείνου που δικαιούται ο ίδιος ο λήπτης.

4.8 Μελέτη Οργάνωσης και Μεθόδων (O & M)

Κατά το 1992 έγινε από τον Κλάδο O & M της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού μελέτη, με στόχο την υποβολή εισηγήσεων για αύξηση της αποδοτικότητας των Υπηρεσιών και τη βελτίωση και αναβάθμιση των υπηρεσιών που προσφέρονται στο κοινό.

Η τελική έκθεση της μελέτης υποβλήθηκε στις Υπηρεσίες το Νοέμβριο του 1993 και περιλαμβάνει εισηγήσεις για αναδιαμόρφωση του ρόλου των Κεντρικών Γραφείων των Υπηρεσιών, αναδιοργάνωση του ρόλου των Επαρχιακών Γραφείων Ευημερίας, αναβάθμιση του ρόλου του Επαρχιακού Λειτουργού Ευημερίας, με σκοπό τη μέγιστη δυνατή εξειδίκευση, αποκέντρωση εξουσιών κλπ.

Οι σχετικές εισηγήσεις άρχισαν να εφαρμόζονται δοκιμαστικά στο Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λευκωσίας από τον Οκτώβριο του 1994 και, σύμφωνα με σχετικό σημείωμα που ετοιμάστηκε από τις Υπηρεσίες στις 4.9.96, η δοκιμαστική εφαρμογή τους ήταν γενικά επιτυχής, παρόλο που παρουσιάστηκαν δυσκολίες ή προβλήματα σε ορισμένους τομείς, τα οποία μελετώνται από τις Υπηρεσίες.

5.0 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

5.1 Νομοθεσία και πολιτική

5.1.1 Γενικά. Ορισμένες πρόνοιες της νομοθεσίας που διέπει την παροχή των δημόσιων βοηθημάτων είναι πολύ γενικές και, λόγω έλλειψης Κανονισμών που να ρυθμίζουν με κάθε λεπτομέρεια την παροχή τους, παρατηρούνται περιπτώσεις κατά τις οποίες διαμορφώνεται και εφαρμόζεται τέτοια πρακτική, ώστε να λαμβάνονται αποφάσεις που ξεφεύγουν σε ορισμένες περιπτώσεις από τις γενικές πρόνοιες και το πνεύμα της νομοθεσίας και οδηγούν σε υποκειμενικές ερμηνείες.

Σε μια προσπάθεια για αποφυγή πιθανών παρερμηνειών του Νόμου και για ομοιόμορφη πολιτική, δημιουργήθηκε η ανάγκη για ρύθμιση αρκετών ουσιωδών ελλείψεων, με εγκυκλίους της Διευθύντριας των Υπηρεσιών, οι οποίες όμως, αντί να περιορίζονται σε διευκρινιστικά και διαδικαστικά θέματα, επιλαμβάνονται σοβαρών θεμάτων, τα οποία έπρεπε να ρυθμίζονται νομοθετικά.

5.1.2 Ελλείψεις και αδυναμίες. Οι κυριότερες ελλείψεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν είναι οι πιο κάτω:

(α) Περιγραφή του όρου “ανάπηρος” (άρθρο 2). Η περιγραφή του όρου “ανάπηρος” είναι πολύ γενική και οδηγεί σε υποκειμενικές ερμηνείες, με αποτέλεσμα την άνιση μεταχείριση προσώπων με τον ίδιο ίσως βαθμό αναπηρίας.

(β) Ανάκτηση του ποσού δημόσιου βοηθήματος μετά το θάνατο του λήπτη (άρθρο 27). Η διατύπωση του άρθρου για ανάκτηση από την παρουσία θανάτου

λήπτη οποιουδήποτε ποσού δημόσιου βοηθήματος που αντικανονικά καταβλήθηκε είναι ελλιπής, επειδή καλύπτει μόνο το ποσό που καταβλήθηκε για την περίοδο μετά το θάνατο του και όχι ολόκληρο το ποσό που καταβλήθηκε καθόλη τη διάρκεια της ζωής του. Η αδυναμία αυτή του Νόμου τυγχάνει εκμετάλλευσης από πρόσωπα που κατείχαν περιουσία και για διάφορους λόγους λάμβαναν αντικανονικά δημόσιο βοήθημα.

(γ) Κινητή ή ακίνητη περιουσία αιτητών δημόσιου βοηθήματος (άρθρο 3(2)(στ)). Παρόλο ότι ο Νόμος καθορίζει ότι δεν παρέχεται δημόσιο βοήθημα, “αν ο αιτητής κατέχει, εκτός από την οικία στην οποία δυνατό να διαμένει, κινητή ή ακίνητη περιουσία και παραλείπει να την αναπτύξει ή εκμεταλλευτεί (εφόσο τούτο είναι εφικτό) με τρόπο ο οποίος θα μπορούσε να αυξήσει το εισόδημα του ή να βελτιώσει τους οικονομικούς του πόρους ή να τον καταστήσει αυτοσυντήρητο”, εν τούτοις παρατηρείται ότι παρέχεται δημόσιο βοήθημα και σε πρόσωπα με ακίνητη περιουσία, χωρίς να γίνονται οποιεσδήποτε ενέργειες για ανάπτυξη ή εκμετάλλευση της περιουσίας τους, είτε γιατί είναι ηλικιωμένοι, είτε γιατί η περιουσία προορίζεται για τα παιδιά τους κλπ.

Το άρθρο αυτό είναι πολύ γενικό και δεν καθορίζει συγκεκριμένες διαδικασίες για τους τρόπους αξιοποίησης της περιουσίας αιτητών, ούτε και δίνει κάποιες ενδεικτικές αξίες για την αξιολόγηση της περιουσίας που θα λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος.

(δ) Συνεισφορά τέκνων αιτητή ή λήπτη που διαμένουν στο εξωτερικό (άρθρο 9(στ)). Στο άρθρο 9 του Νόμου, στο οποίο αναφέρονται τα εισοδήματα που δε λαμβάνονται υπόψη για την παροχή δημόσιου βοηθήματος ή για τον καθορισμό του ύψους τέτοιου βοηθήματος, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, και σε “οποιαδήποτε συνεισφορά τέκνων αιτητή ή λήπτη που διαμένουν στο εξωτερικό”, άσχετα με το ύψος της συνεισφοράς αυτής. Έχω τη γνώμη ότι έπρεπε να καθορίζεται στην προκείμενη περίπτωση ένα ποσό που δε θα λαμβάνεται υπόψη ως εισόδημα, αντί ολόκληρο το ποσό της συνεισφοράς.

(ε) Χρηματική συνεισφορά τέκνων άνω των 18 χρόνων για συντήρηση των γονιών τους (άρθρο 12(γ)). Δεν προβλέπεται στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο ο τρόπος καθορισμού της χρηματικής συνεισφοράς των τέκνων για τη συντήρηση των γονιών τους, παρόλο ότι υπάρχει πρόνοια στο Νόμο για την υποχρέωση των τέκνων άνω των 18 χρόνων για συντήρηση των γονιών τους που αδυνατούν να συντηρήσουν τους εαυτούς τους.

Η τακτική που εφαρμόζεται, και η οποία περιγράφεται στο εγχειρίδιο των Υπηρεσιών, είναι τέτοια που απαλλάσσει από την υποχρέωση συνεισφοράς ακόμη και τέκνα με ψηλά εισοδήματα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος, αφαιρούνται από το ακαθάριστο εισόδημα, όχι μόνο οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για απόκτηση του ακαθάριστου εισοδήματος, όπως ορίζει το άρθρο 2 του Νόμου, αλλά και όλων των άλλων εξόδων, όπως ενοίκιο κατοικίας, δίδακτρα παιδιών, βιβλία κλπ., που έχω τη γνώμη ότι δεν είναι έξοδα για την απόκτηση του ακαθάριστου εισοδήματος. Επιπρόσθετα αφαιρούνται άλλες ?300 το μήνα, από το καθαρό εισόδημα, και μετά υπολογίζεται η συνεισφορά τέκνων, η οποία καθορίστηκε σε ποσοστό 5% του καθαρού εισοδήματος που προκύπτει μετά τις πιο πάνω αφαιρέσεις.

(στ) Εισόδημα και αποταμιεύσεις τέκνων ηλικίας κάτω των 18 ετών (άρθρο 9(β)). Στο άρθρο 9(β) του περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου προβλέπεται ότι εισόδημα και αποταμιεύσεις τέκνων ηλικίας κάτω των 18 ετών δε θα λαμβάνονται υπόψη για την παροχή δημόσιου βοηθήματος ή για τον καθορισμό του ύψους τέτοιου βοηθήματος, χωρίς όμως να διευκρινίζεται ποια εισοδήματα δε θα λαμβάνονται υπόψη. Ως αποτέλεσμα της αδυναμίας αυτής, δε λαμβάνονται υπόψη εισοδήματα, όπως για παράδειγμα η διατροφή τέκνων διαζευγμένων ή σε διάσταση γονιών βάσει δικαστικών διαταγμάτων συντήρησης, εισοδήματα από περιουσία κλπ.

5.1.3 Ανομοιομορφία στην εφαρμογή των προνοιών άρθρων του περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου. Διαπιστώθηκε ανομοιομορφία στην ερμηνεία και εφαρμογή των προνοιών ορισμένων άρθρων του Νόμου από τα διάφορα Επαρχιακά Γραφεία Ευημερίας, που είχε ως αποτέλεσμα την άνιση μεταχείριση των πολιτών που απευθύνονται στις Υπηρεσίες για παροχή δημόσιου βοηθήματος. Τα κυριότερα από τα άρθρα αυτά είναι τα ακόλουθα:

(α) Άρθρο 6. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό "... σε καμιά περίπτωση το ποσό του δημόσιου βοηθήματος ... δε θα είναι μικρότερο από ?5 κάθε μήνα". Δηλαδή στις περιπτώσεις όπου το ποσό που υπολείπεται για ικανοποίηση των βασικών ή και ειδικών αναγκών ενός προσώπου είναι μικρότερο των ?5, τότε το δημόσιο βοήθημα που θα παραχωρηθεί θα είναι ?5.

Εν τούτοις διαπιστώθηκε ότι σε κάθε Επαρχία υπάρχει διαφορά στην πρακτική που ακολουθείται, ακόμη και μεταξύ Λειτουργιών της ίδιας Επαρχίας, με αποτέλεσμα σε μερικές περιπτώσεις να απορρίπτεται η αίτηση προσώπου που το ποσό που δικαιούται είναι μικρότερο των ?5, ενώ σε άλλες περιπτώσεις να εγκρίνεται και να δίνεται το ποσό των ?5.

(β) Άρθρο 9(α). Σύμφωνα με το άρθρο 9(α)(ii) "καθαρό μηνιαίο εισόδημα μέχρι ?100, όταν προέρχεται από εργασία και ο αιτητής, ή η αιτήτρια, ή η σύζυγος, ή ο σύζυγος, αντίστοιχα, είναι ανάπηρο πρόσωπο" δε λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς παροχής ή καθορισμού του ύψους του δημόσιου βοηθήματος. Παρατηρήθηκε ότι σε ορισμένες Επαρχίες αφαιρείται από το καθαρό μηνιαίο εισόδημα ποσό ?100 και σε άλλες Επαρχίες αφαιρείται ποσό ?120, επειδή εκτιμούν ότι πρέπει να αφαιρείται και το ποσό των ?20, που αναφέρεται στο άρθρο 9(α)(i) και αφορά αιτητές ή λήπτες που δεν είναι ανάπηροι.

(γ) Άρθρο 12. Ενώ σύμφωνα με το άρθρο αυτό καθορίζεται ότι την ευθύνη για τη συντήρηση των άγαμων τέκνων άνω των 18 ετών, που διαμένουν με τους γονείς τους και αδυνατούν να συντηρούν τον εαυτό τους, έχουν οι γονείς, εν τούτοις παρατηρείται ότι θεωρούνται ως "εξαρτώμενα πρόσωπα" μόνο μέχρι την ενηλικίωση τους ή για χρονικές περιόδους που θα κρίνει ο εκάστοτε αρμόδιος Λειτουργός των Υπηρεσιών και όχι μέχρι να έχουν προσωπικό εισόδημα, ώστε να είναι σε θέση να συντηρούν τον εαυτό τους. Ως αποτέλεσμα της πιο πάνω τακτικής, υπάρχει διακύμανση στις χρονικές περιόδους που τα τέκνα αυτά θεωρούνται "εξαρτώμενα πρόσωπα", από μερικούς μήνες μέχρι και ενάμιση χρόνο.

5.1.4 Παραχώρηση επιδομάτων, το ύψος των οποίων δεν καθορίζεται στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο. Παρατηρήθηκε ότι παραχωρούνται διάφορα επιδόματα πάνω σε μηνιαία βάση, το ύψος των οποίων,

καθώς και οι λεπτομέρειες για την παραχώρησή τους, δεν καθορίζονται στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο, ούτε σε Κανονισμούς, αλλά μόνο σε εσωτερικές οδηγίες. Τα επιδόματα αυτά αφορούν τροφεία νηπιαγωγείου, μεταφορικά έξοδα, ειδική διαίτα, πανιά για βρέφη και ενήλικες, φροντίδα, καθώς επίσης και επιδόματα σε άπορους εθνοφρουρούς.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ορισμένα επιδόματα, το ύψος των οποίων είναι πολύ χαμηλό, όπως για παράδειγμα το επίδομα προσωπικής άνεσης που κυμαίνεται από ?6 μέχρι ?12 το μήνα, καθορίζονται από τον ίδιο το Νόμο, ενώ άλλα επιδόματα, το ύψος των οποίων είναι πολύ μεγαλύτερο, όπως για παράδειγμα το επίδομα για ειδική φροντίδα ή περιποίηση που είναι μέχρι ?150 το μήνα, καθορίζονται με εσωτερική οδηγία.

5.2 Μη τήρηση επαρκών στοιχείων στους φακέλους ληπτών δημόσιου βοηθήματος

Τα στοιχεία που τηρούνται στους φακέλους παρουσιάζουν αρκετές αδυναμίες και ελλείψεις, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η παρακολούθηση και ο έλεγχος τους. Συγκεκριμένα παρατηρήθηκαν τα πιο κάτω:

(α) **Τρόπος τήρησης των φακέλων.** Η τήρηση των φακέλων είναι πολύ πρόχειρη, τα διάφορα έγγραφα δεν τοποθετούνται σωστά στους φακέλους κατά ημερομηνία και δεν αριθμούνται σε όλες τις περιπτώσεις. Επίσης, τα φύλλα καταχώρισης δεν ενημερώνονται με όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, οι σημειώσεις των Λειτουργών σ' αυτά είναι πολύ πρόχειρες και σε πολλές περιπτώσεις είναι δυνανάγνωστες, ενώ δε φαίνεται πάντοτε η ημερομηνία επίσκεψης των Λειτουργών στους λήπτες δημόσιου βοηθήματος.

(β) **Απαραίτητα έγγραφα και στοιχεία.** Δεν υπάρχουν πάντοτε όλα τα απαραίτητα έγγραφα και στοιχεία για σκοπούς παρακολούθησης και ελέγχου των δημοσίων βοηθημάτων. Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

(i) **Αναθεωρητικές εκθέσεις.** Οι αναθεωρητικές εκθέσεις, ΥΚΕ 6(κ), δε συμπληρώνονται κάθε χρόνο και κάθε φορά που απαιτείται αναπροσαρμογή των δημοσίων βοηθημάτων, σε αντίθεση με το εγχειρίδιο και τις σχετικές εγκυκλίους των Υπηρεσιών.

(ii) **Οικονομικά στοιχεία του αιτητή και των τέκνων του.** Στις πλείστες περιπτώσεις δεν υπάρχουν στο φάκελο πιστοποιητικά έρευνας από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και τις τράπεζες, για την ύπαρξη κινητής ή ακίνητης περιουσίας, ούτε και καταστάσεις μισθοδοσίας του αιτητή για εξακρίβωση της οικονομικής του κατάστασης. Επίσης δεν υπάρχουν σε όλες τις περιπτώσεις αποδείξεις καταβολής ενοικίου και ικανοποιητικά στοιχεία, για επιβεβαίωση των πληρωτέων τόκων δανείων για ιδιοκατοίκηση.

Επιπρόσθετα, δεν υπάρχουν στοιχεία για την οικονομική κατάσταση των παιδιών του αιτητή, για σκοπούς καθορισμού της χρηματικής συνεισφοράς τέκνων άνω των 18 χρόνων για συντήρηση των γονιών τους (άρθρο 12 (1)(γ)).

(iii) **Συμβόλαιο φροντίδας ληπτών δημόσιου βοηθήματος.** Στις περιπτώσεις ληπτών δημόσιου βοηθήματος που τοποθετούνται σε Στέγες, παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην ετοιμασία των συμβολαίων, ενώ στις περιπτώσεις

όπου ετοιμάστηκαν και τοποθετήθηκαν αντίγραφα στους φακέλους, αυτά δε συμπληρώθηκαν κατάλληλα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι τα συμβόλαια δε φέρουν πάντοτε ημερομηνία υπογραφής, δεν υπάρχουν υπογραφές των μαρτύρων σε όλες τις περιπτώσεις, ούτε και υπάρχει σφραγίδα του Ιδρύματος στο μέρος όπου υπογράφουν τα συμβαλλόμενα μέρη.

- (iv) **Συμπληρωματικά στοιχεία και πιστοποιητικά.** Δεν υπάρχουν στους φακέλους συμπληρωματικά στοιχεία και πιστοποιητικά, για στοιχειοθέτηση της έκθεσης του Λειτουργού και του υπολογισμού του ύψους του δημόσιου βοηθήματος, όπως για παράδειγμα αντίγραφο του Διατάγματος Συντήρησης της συζύγου ή και τέκνων, βεβαίωση από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων για την ακριβή ημερομηνία συνταξιοδότησης του λήπτη, επιβεβαίωση της μισθοδοσίας του, ενοικιαστήρια έγγραφα κλπ. Επίσης, στις πλείστες περιπτώσεις δεν υπάρχουν στους φακέλους οι σχετικές αποδείξεις αγορών για δαπάνες που αφορούν ειδικές ανάγκες που δεν είναι επαναλαμβανόμενες και για τις οποίες παραχωρήθηκαν εφάπαξ χορηγήματα, σε αντίθεση με τις υφιστάμενες γραπτές οδηγίες, σύμφωνα με το εγχειρίδιο των Υπηρεσιών.

5.3 Εσωτερικός έλεγχος

Παρουσιάζονται αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που καλύπτει τον έλεγχο και την επαλήθευση των στοιχείων και άλλων πληροφοριών που αποστέλλονται στο Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής της Δημοκρατίας για ενημέρωση του αρχείου των ληπτών δημόσιου βοηθήματος, με αποτέλεσμα να μην εξασκείται ικανοποιητικός έλεγχος από τους άμεσα ενδιαφερόμενους, όπως το Λογιστήριο, τους Λειτουργούς Ευημερίας και τους Επόπτες.

Συγκεκριμένα, βάσει του εγχειριδίου, το Λογιστήριο θα πρέπει κάθε μήνα μετά την παραλαβή των μηχανογραφημένων καταστάσεων να ελέγχει κατά πόσο όλες οι νέες περιπτώσεις ή αλλαγές στα δεδομένα ληπτών ή οι οδηγίες για αναστολή πληρωμών έχουν ληφθεί υπόψη στους καταλόγους του μήνα και να προβεί στην επαλήθευση των αριθμητικών και άλλων διορθώσεων που έχουν γίνει. Οι Λειτουργοί Ευημερίας με τη σειρά τους οφείλουν να επαληθεύσουν τους μηχανογραφημένους καταλόγους με το δικό τους μητρώο για όλες τις προσθήκες, αφαιρέσεις ή αλλαγές που αφορούν περιπτώσεις νέων ή υφιστάμενων ληπτών.

Ο Επόπτης θα πρέπει τουλάχιστο κάθε τρεις μήνες να αντιπαραβάλλει το τελευταίο μητρώο επιταγών με τους φακέλους που χειρίζονται οι Λειτουργοί Ευημερίας σε κάθε περιοχή, για σκοπούς επαλήθευσης των διαφόρων δεδομένων.

Σκοπός του εσωτερικού ελέγχου είναι η πρόληψη υπερπληρωμών, η αποφυγή λαθών και διαφορών στην παροχή δημόσιων βοηθημάτων και γενικά η διευκόλυνση στην ομαλή λειτουργία των Υπηρεσιών.

Η μη ικανοποιητική παρακολούθηση και έλεγχος των φακέλων δημόσιου βοηθήματος και η επαλήθευση των μηχανογραφημένων καταστάσεων από το Λογιστήριο, τους Λειτουργούς Ευημερίας και τους Επόπτες έχει ως αποτέλεσμα την καταβολή λανθασμένων ποσών δημόσιου βοηθήματος και στις πλείστες αυτές περιπτώσεις τη δημιουργία υπερπληρωμών.

Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις όπου, ενώ οι προσωπικοί φάκελοι ληπτών δημόσιου βοηθήματος ενημερώθηκαν με αλλαγές στα προσωπικά ή οικονομικά δεδομένα

τους, οι αλλαγές αυτές δε λήφθηκαν υπόψη από τους Λειτουργούς, πράγμα που είχε ως αποτέλεσμα τη συνέχιση παροχής δημόσιου βοηθήματος σε περιπτώσεις θανάτου ληπτών και τη μη τροποποίηση του ύψους του δημόσιου βοηθήματος σε περιπτώσεις αυξομείωσης των εισοδημάτων τους.

5.4 Καθυστέρηση στην εξέταση αιτήσεων για παροχή δημόσιου βοηθήματος

Διαπιστώθηκε μεγάλη καθυστέρηση στην εξέταση των αιτήσεων που υποβάλλονται για παροχή δημόσιου βοηθήματος, ενώ ένας μεγάλος αριθμός αιτήσεων που υποβλήθηκαν εκκρεμούν για εξέταση στο τέλος κάθε έτους.

Συγκεκριμένα, από τις 6411 αιτήσεις που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια του 1996 σε όλα τα Επαρχιακά Γραφεία, εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους 1665 αιτήσεις ή ποσοστό 26%, ενώ από τις 6586 αιτήσεις που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια του 1997 εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους 1608 αιτήσεις ή ποσοστό 24%. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λευκωσίας παραλήφθηκαν 1696 και 1762 αιτήσεις κατά τα έτη 1996 και 1997, αντίστοιχα, που αντιπροσωπεύουν το 26% και 27% του συνόλου των αιτήσεων που υποβλήθηκαν παγκύπρια και εκκρεμούσαν στις 31.12.96 και 31.12.97, και 750 και 685 αιτήσεις για εξέταση ή 45% και 43% του συνόλου των αιτήσεων που εκκρεμούσαν παγκύπρια.

Στο Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λεμεσού οι αιτήσεις που παραλήφθηκαν ήταν 2378 και 2356 ή ποσοστό 37% και 36% του συνόλου των αιτήσεων παγκύπρια, από τις οποίες 635 και 543 ή ποσοστό 38% και 34% εκκρεμούσαν στις 31.12.96 και 31.12.97, αντίστοιχα.

Ιδιαίτερο πρόβλημα καθυστέρησης στην εξέταση αιτήσεων παρουσιάστηκε στο Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λευκωσίας κατά το 1996, όπου διαπιστώθηκε ότι, από τις αιτήσεις που παραλήφθηκαν και εξετάστηκαν κατά τη διάρκεια του 1996, μόνο το 56% των αιτήσεων εξετάστηκαν μέσα σε περίοδο 3 μηνών, ενώ στα υπόλοιπα Επαρχιακά Γραφεία το αντίστοιχο ποσοστό εξέτασης ήταν πολύ μεγαλύτερο και κυμαινόταν από 87% μέχρι 99%. Αξίζει να τονιστεί ότι κατά το 1997 σημειώθηκε σημαντική βελτίωση στο Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λευκωσίας, όπου το ποσοστό εξέτασης αυξήθηκε στο 79%.

Σε αρκετές περιπτώσεις, λόγω της μεγάλης καθυστέρησης που παρατηρείται στην εξέταση των αιτήσεων, η χρέωση του δημόσιου βοηθήματος που εγκρίνεται και καταβάλλεται αναδρομικά επιβαρύνει τον Προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, παρόλο που η δαπάνη αφορά το προηγούμενο έτος.

Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις αιτήσεις που υποβλήθηκαν, το χρόνο εξέτασης των αιτήσεων και τις εκκρεμείς αιτήσεις κατά Επαρχία για τα έτη 1996 και 1997 φαίνονται στα Παραρτήματα Α-Η.

5.5 Επίβλεψη ατόμων που λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα

Παρατηρήθηκε ότι δεν ακολουθούνται οι οδηγίες που αναφέρονται στο εγχειρίδιο και άλλες εσωτερικές εγκυκλίους των Υπηρεσιών, σύμφωνα με τις οποίες οι Λειτουργοί οφείλουν να έρθουν σε προσωπική επαφή με τους λήπτες δημόσιου βοηθήματος, τουλάχιστο μια φορά το χρόνο, σε περίπτωση βέβαια που δεν υπάρχουν κοινωνικά προβλήματα.

Λόγω μη συστηματικής παρακολούθησης και επίβλεψης των ληπτών δημόσιου βοηθήματος, υπάρχει ο κίνδυνος, στις περιπτώσεις όπου υπάρχουν αλλαγές στα οικονομικά και άλλα δεδομένα του λήπτη, αυτές να μη λαμβάνονται έγκαιρα υπόψη και να καταβάλλονται λανθασμένα ποσά, τα οποία στις πλείστες περιπτώσεις να καταλήγουν σε υπερπληρωμές, η ανάκτηση των οποίων όχι μόνο καθίσταται δύσκολη και δημιουργεί επιπρόσθετο φόρτο εργασίας, αλλά, πολλές φορές, να είναι αδύνατη, με αποτέλεσμα τη διαγραφή τους.

5.6 Μη επίβλεψη ορισμένων περιπτώσεων

Μέσα στα πλαίσια των προσπαθειών των Υπηρεσιών για εξοικονόμηση του χρόνου των Λειτουργών και απάμβλυνση του φόρτου εργασίας, εκδόθηκε στις 12.9.96 εγκύκλιος σε όλους τους Επαρχιακούς Λειτουργούς, για μη επίβλεψη των περιπτώσεων όπου το πρόβλημα είναι μόνο οικονομικό, υπάρχει σταθερότητα στις συνθήκες διαβίωσης, χωρίς να προβλέπεται αλλαγή, και υπάρχει υποστήριξη από το οικογενειακό ή κοινωνικό περιβάλλον, ή υπάρχει δυνατότητα αυτομέριμνας.

Στην ίδια εγκύκλιο αναφέρεται ότι οι φάκελοι ληπτών που δε θα επιβλέπονται θα φυλάγονται στο Γραφείο του υπεύθυνου για κάθε περίπτωση Λειτουργού, ο οποίος θα έχει και την ευθύνη έκτακτης εξυπηρέτησής τους, όταν χρειαστεί. Επίσης, για κάθε ενέργεια που θα χρειαστεί να γίνει, θα συμπληρώνεται ειδικό έντυπο, για σκοπούς συλλογής στοιχείων για αξιολόγηση της τακτικής αυτής.

Οι περιπτώσεις που δεν επιβλέπονται με βάση την εν λόγω εγκύκλιο είναι, κατά Επαρχία, ως ακολούθως:

<u>Επαρχία</u>	<u>Αριθμός περιπτώσεων</u>
Λευκωσίας	806
Λεμεσού	1.834
Λάρνακας	200
Πάφου	277
(Μόρφου)/Ευρύχου	212
Αμμοχώστου	140
Σύνολο	<u><u>3.469</u></u>

Στις 7.11.97 ο Κλάδος Υπαλλήλων των Υπηρεσιών, σε συνεννόηση με την ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ., εξήγγειλε την εφαρμογή σειράς μέτρων για αντιμετώπιση του προβλήματος του φόρτου εργασίας του προσωπικού. Μεταξύ των μέτρων που λήφθηκαν ήταν και η μη παρακολούθηση και ο παραμερισμός όλων των περιπτώσεων δημόσιου βοηθήματος μέχρι ?50, που δε συνεπάγονται παροχή φροντίδας.

Με βάση τα μέτρα που λήφθηκαν, παραμερίστηκαν παγκύπρια συνολικά 4.459 φάκελοι δημόσιου βοηθήματος, ως ακολούθως:

<u>Επαρχία</u>	<u>Αριθμός φακέλων</u>
Λευκωσίας	1.354
Λεμεσού	2.205
Λάρνακας	548
Πάφου	184
(Μόρφου)/Ευρύχου	-
Αμμοχώστου	168
Σύνολο	<u>4.459</u>

Κατά τη γνώμη μου, τα μέτρα που εφάρμοσαν τόσο η Διεύθυνση όσο και η Συντεχνία, παραμερίζοντας και παραβλέποντας τόσες χιλιάδες περιπτώσεις δημόσιων βοηθημάτων, εγκυμονούν σοβαρούς κινδύνους που πιθανόν να οδηγήσουν σε επικίνδυνες και απρόβλεπτες καταστάσεις, στη δημιουργία υπερπληρωμών ή άλλων λαθών και γενικά δε συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία των Υπηρεσιών.

5.7 Ιατρικά πιστοποιητικά που εκδίδονται για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος

Παρατηρήθηκε ότι δε γίνεται σωστή παρακολούθηση των ιατρικών πιστοποιητικών που υποβάλλονται για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος. Συγκεκριμένα, όταν απαιτούνται ιατρικά πιστοποιητικά για την έγκριση των ειδικών επιδομάτων αναπηρίας, αυτά δεν παρακολουθούνται, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η παροχή δημόσιου βοηθήματος και πέρα από την καθορισμένη περίοδο έγκρισης, χωρίς να έχει προσκομιστεί νέο ιατρικό πιστοποιητικό. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση λήπτη του οποίου η έγκριση παροχής δημόσιου βοηθήματος έληξε από τον Ιούλιο του 1993 και το δημόσιο βοήθημα εξακολουθεί ακόμη να καταβάλλεται. Επίσης παρατηρήθηκαν περιπτώσεις στις οποίες ιατρικά πιστοποιητικά ανικανότητας για εργασία έληξαν και δεν ανανεώθηκαν, αλλά συνεχίστηκε η παροχή δημόσιου βοηθήματος για περίοδο πέρα από 3 έτη από την ημερομηνία λήξης των ιατρικών πιστοποιητικών.

Επιπρόσθετα εντοπίστηκαν περιπτώσεις ληπτών δημόσιου βοηθήματος, οι οποίοι, με τη συνεχή προσκόμιση εξαμηνιαίων ή ετήσιων ιατρικών πιστοποιητικών για ανικανότητα προς εργασία, συνεχίζουν να λαμβάνουν δημόσιο βοήθημα για πολλά χρόνια, χωρίς να γίνεται διερεύνηση και αξιολόγηση των στοιχείων που αναφέρονται στα πιστοποιητικά. Ενδεικτική είναι η περίπτωση λήπτριας, της οποίας ο σύζυγος για 4 και πλέον χρόνια προσκόμιζε ιατρικά πιστοποιητικά ανικανότητας προς εργασία, λόγω ψυχολογικών προβλημάτων, ενώ αυτός απασχολείτο πλήρως κατά την περίοδο αυτή και μάλιστα σε δύο εργασίες, χωρίς να το αναφέρει, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί υπερπληρωμή ύψους πέρα από ?11.000.

5.8 Συνταξιοδότηση δικαιούχων δημόσιου βοηθήματος

Λόγω μη ικανοποιητικού ελέγχου αλλά και της ανεπαρκούς παρακολούθησης των φακέλων, παρατηρήθηκαν περιπτώσεις όπου λήπτες δημόσιου βοηθήματος συνταξιοδοτήθηκαν, χωρίς αυτό να περιέλθει στην αντίληψη των Υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται συχνά υπερπληρωμές.

Επίσης φαίνεται να μη γίνεται συστηματική χρήση των διαφόρων μηχανογραφημένων καταστάσεων που εκδίδονται σε τακτά χρονικά διαστήματα από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αποστέλλονται στις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας, στις οποίες φαίνονται οι διάφορες πληρωμές σύνταξης, όπως γήρατος, χηρείας, ανικανότητας και αναπηρίας. Παρατηρήθηκε επίσης ότι κατά τον υπολογισμό των υπερπληρωμών δημόσιου βοηθήματος, που προέκυψαν λόγω συνταξιοδότησης των ληπτών, λαμβάνεται ως ημερομηνία συνταξιοδότησης η ημερομηνία κατά την οποία η σύνταξη συμπεριλήφθηκε στους μηχανογραφημένους καταλόγους του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άρχισε η καταβολή της, και όχι η ημερομηνία κατά την οποία κατέστη ο λήπτης δικαιούχος. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τα αναδρομικά που καταβάλλονται για τη σύνταξη την οποία λαμβάνει ο λήπτης και αφορούν την πιο πάνω περίοδο και η οποία πιθανόν, σε μερικές περιπτώσεις, να ξεπερνά τους 6 μήνες, δε λαμβάνονται καθόλου υπόψη για σκοπούς υπολογισμού της υπερπληρωμής.

Ενδεικτικά αναφέρεται περίπτωση λήπτη ο οποίος συνταξιοδοτήθηκε από το Σεπτέμβριο του 1996 και η ημερομηνία έναρξης υπολογισμού της υπερπληρωμής άρχισε από τον Αύγουστο του 1997, ενώ έπαιρνε σύνταξη και δημόσιο βοήθημα για 11 μήνες, χωρίς αυτό να ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό της υπερπληρωμής.

5.9 Διερεύνηση και αξιοποίηση κινητής ή ακίνητης περιουσίας

Παρατηρήθηκε ότι, στις πλείστες περιπτώσεις δημόσιων βοηθημάτων, δεν έχει γίνει κατάλληλη έρευνα στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας ή στις τράπεζες, για να εξακριβωθεί κατά πόσο οι αιτητές κατέχουν κινητή ή ακίνητη περιουσία, με αποτέλεσμα να παρέχονται δημόσια βοηθήματα σε μη δικαιούχα άτομα. Σύμφωνα με το άρθρο 3(2)(στ), δημόσιο βοήθημα δεν παρέχεται, αν ο αιτητής, εκτός από την οικία του, κατέχει κινητή ή ακίνητη περιουσία, την οποία, αν εκμεταλλευόταν, θα μπορούσε να αυξήσει το εισόδημα του. Επίσης, με βάση το άρθρο 17, αποτελεί υποχρέωση του Διευθυντή να διερευνά την κοινωνικοοικονομική κατάσταση κάθε αιτητή, για την παροχή δημόσιου βοηθήματος.

Κατά τον έλεγχο, εντοπίστηκαν περιπτώσεις παροχής δημόσιου βοηθήματος σε άτομα που δεν ήταν δικαιούχα, εφόσο αυτά κατείχαν σημαντική περιουσία, η οποία όμως εντοπίστηκε εκ των υστέρων, κατόπτι έρευνας στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, οπότε και διακόπηκε το δημόσιο βοήθημα και υπολογίστηκε υπερπληρωμή. Επίσης σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρήθηκε ότι λήπτες δημόσιου βοηθήματος κατείχαν ακίνητη περιουσία, η οποία θα μπορούσε να αναπτυχθεί ή εκμεταλλευτεί κατάλληλα, χωρίς όμως τούτο να έχει γίνει. Σε μερικές άλλες περιπτώσεις οι ίδιες οι Υπηρεσίες προέβηκαν σε κάποιες προσπάθειες για αξιοποίηση της περιουσίας αυτής, χωρίς όμως κανένα αποτέλεσμα και η παροχή του δημόσιου βοηθήματος συνεχίστηκε.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση αιτητή ο οποίος δήλωσε στην αίτηση του μόνο μέρος της ακίνητης του περιουσίας και στον οποίο παραχωρήθηκε δημόσιο βοήθημα, χωρίς να διερευνηθούν τα περιουσιακά του στοιχεία. Μετά από οκτώ χρόνια, που έγινε έρευνα στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, διαπιστώθηκε ότι πήρε δημόσιο βοήθημα για συνολική περίοδο περίπου 9 χρόνων, όμως υπολογίστηκε υπερπληρωμή μόνο για περίοδο 4 χρόνων και 3 μηνών, ύψους ?2.452.

Επίσης χαρακτηριστική είναι η περίπτωση συζύγου λήπτριας δημόσιου βοηθήματος που κατείχε περιουσία αγοραίας αξίας περίπου ?450.000, η οποία δε δηλώθηκε και αποκαλύφθηκε μετά από έρευνα στο Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας, κατόπτι πληροφοριών.

5.10 Υπερπληρωμές δημόσιου βοηθήματος

Στις 31.12.96 και 31.12.97 εκκρεμούσε η είσπραξη των πιο κάτω ποσών, τα οποία λανθασμένα καταβλήθηκαν σε διάφορα άτομα.

<u>Επαρχία</u>	<u>31 Δεκεμβρίου 1996</u>		<u>31 Δεκεμβρίου 1997</u>	
	<u>Αριθμός περιπτώσεων</u>	<u>Ποσό</u>	<u>Αριθμός περιπτώσεων</u>	<u>Ποσό</u>
		?		?
Λευκωσίας	45	26.783	69	32.566
Λεμεσού	90	90.317	80	84.021
Λάρνακας	54	75.670	48	63.247
Πάφου	7	5.108	10	9.370
(Μόρφου)/Ευρύχου	3	1.727	6	3.032
Αμμοχώστου	5	501	7	2.727
Σύνολο	204	200.106	220	194.963

5.10.1 Κύριοι λόγοι της δημιουργίας υπερπληρωμών. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι οι υπερπληρωμές δημιουργούνται κυρίως για τους πιο κάτω λόγους:

(α) Συνταξιοδότηση ληπτών. Ορισμένα άτομα, λήπτες δημόσιου βοηθήματος, λαμβάνουν παράλληλα σύνταξη από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, χωρίς τούτο να λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό του ύψους του δημόσιου βοηθήματος.

(β) Παροχή δημόσιου βοηθήματος σε μη δικαιούχα άτομα λόγω κινητής ή ακίνητης περιουσίας που κατέχουν. Παρέχεται δημόσιο βοήθημα σε άτομα τα οποία κατέχουν κινητή ή ακίνητη περιουσία και τα οποία, σύμφωνα με το άρθρο 3(2)(στ) του περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου, είναι μη δικαιούχα άτομα.

(γ) Μη αξιοποίηση των προσωπικών στοιχείων των ληπτών και ανεπαρκής εσωτερικός έλεγχος. Σε αρκετές περιπτώσεις, ενώ υπάρχουν στους φακέλους όλα τα απαραίτητα στοιχεία που αφορούν τους λήπτες δημόσιου βοηθήματος, δε γίνεται η κατάλληλη και έγκαιρη επεξεργασία και αξιοποίηση των στοιχείων αυτών κατά τη διάρκεια της εξέτασης, αναθεώρησης, έγκρισης, παροχής και παρακολούθησης των δημόσιων βοηθημάτων, όπως π.χ. η επικείμενη παροχή σύνταξης γήρατος ή κοινωνικής σύνταξης, ο θάνατος λήπτη ή συζύγου, που συνεπάγεται αίτηση για σύνταξη χηρείας, ιατρικά πιστοποιητικά λόγω σοβαρής ασθένειας ή αναπηρίας, που συνεπάγεται αίτηση για σύνταξη ανικανότητας ή αναπηρίας, καθώς και άλλες πληροφορίες, όπως ενηλικίωση τέκνων, εισοδήματα συζύγου, εισοδήματα από περιουσία, επίδομα ενοικίου και άλλα.

5.10.2 Υπερπληρωμές που δε διεκδικούνται. Οι Υπηρεσίες αποφεύγουν τη διεκδίκηση των πιο κάτω υπερπληρωμών:

(α) Όλων των περιπτώσεων ληπτών δημόσιου βοηθήματος που συνταξιοδοτήθηκαν, στις οποίες κατά τον υπολογισμό της υπερπληρωμής δε λήφθηκαν υπόψη τα αναδρομικά τα οποία επωφελήθηκε ο λήπτης από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αφορούν την περίοδο από την έναρξη της συνταξιοδότησης του μέχρι την ημέρα που συμπεριλήφθηκε στους μηνιαίους καταλόγους των συντάξεων.

(β) Των περιπτώσεων κατά τις οποίες η υπερπληρωμή δεν υπολογίστηκε για ολόκληρη την περίοδο για την οποία έγινε, χωρίς να δίνονται οποιεσδήποτε εξηγήσεις.

Επίσης, σε ορισμένες περιπτώσεις, από αβλεψία αγνοήθηκε κάποια χρονική περίοδος κατά τον υπολογισμό των υπερπληρωμών και, όταν εντοπίστηκε από την Υπηρεσία μου, ενσωματώθηκε στο ποσό της υπερπληρωμής που υπολογίστηκε αρχικά από τις Υπηρεσίες.

5.10.3 Πρόληψη και παρακολούθηση των υπερπληρωμών. Παρατηρήθηκε ότι οι Υπηρεσίες δεν προβαίνουν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για αποφυγή δημιουργίας νέων υπερπληρωμών, σε αντίθεση με τις πρόνοιες εγκυκλίων των Υπηρεσιών. Επίσης παρατηρήθηκε ότι δεν παρακολουθείται η είσπραξη των υπερπληρωμών και δε γίνονται πάντοτε οι αναγκαίες προς τούτο ενέργειες, με αποτέλεσμα να εκκρεμούν μεγάλα ποσά υπερπληρωμών για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Αξίζει να σημειωθεί ότι το άρθρο 13 του περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου παρέχει το δικαίωμα στο Διευθυντή να ζητήσει την επιστροφή οποιουδήποτε ποσού δημόσιου βοηθήματος που παραχωρήθηκε σε κάποιο άτομο, ως συνέπεια παραλείψεων ή παρατυπιών κατά την αίτηση του, ή λόγω της μεταβίβασης ή εκχώρησης κινητής ή ακίνητης του περιουσίας σε άλλα άτομα. Επίσης στις σχετικές εγκυκλίους και γραπτές οδηγίες καθορίζεται η διαδικασία παρακολούθησης και ανάκτησης των υπερπληρωμών, η οποία όμως δεν ακολουθείται πιστά, ιδιαίτερα στις περιπτώσεις όπου διακόπηκε η παροχή του δημόσιου βοηθήματος. Ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται πιο κάτω:

(α) Υπερπληρωμή ύψους ?2.737, η οποία εντοπίστηκε το Μάιο του 1994 και το δημόσιο βοήθημα διακόπηκε από 1.5.94, παρουσιάζει σήμερα χρεωστικό υπόλοιπο ύψους ?2.377, με τελευταία είσπραξη την 1.11.96.

(β) Λήπτης δημόσιου βοηθήματος υπερπληρώθηκε ποσό ύψους ?11.429, ενώ ο αρχικός υπολογισμός των Υπηρεσιών ήταν ?9.009. Η υπερπληρωμή που αφορούσε την περίοδο 1.1.92-31.12.95 εντοπίστηκε από τις Υπηρεσίες τον Ιανουάριο του 1996. Ο υπολογισμός της υπερπληρωμής έγινε το Μάρτιο του 1996, η καταχώριση όμως στο μητρώο υπερπληρωμών έγινε στις 30.12.97. Αξίζει να σημειωθεί ότι, όχι μόνο δεν έγιναν οποιεσδήποτε ενέργειες από τις Υπηρεσίες μέχρι σήμερα για ανάκτηση της υπερπληρωμής, αλλά ούτε και ειδοποιήθηκε γραπτώς ο πρώην λήπτης για να επιστρέψει το οφειλόμενο ποσό, σε αντίθεση με τις γραπτές οδηγίες των Υπηρεσιών.

5.10.4 Μητρώο υπερπληρωμών. Παρατηρήθηκε ότι το μητρώο υπερπληρωμών δημόσιου βοηθήματος, στο οποίο καταχωρίζονται όλες οι υπερπληρωμές, στις πλείστες περιπτώσεις δεν ενημερώνεται κατάλληλα, δεν παρακολουθείται σωστά και δε γίνεται ο σχετικός έλεγχος βάσει των προσωπικών φακέλων και των καταστάσεων πληρωμών. Συγκεκριμένα εντοπίστηκαν σε αρκετές περιπτώσεις σβησίματα, ή και καταχωρίσεις με μολύβι, και γενικά πολύ πρόχειρες εγγραφές. Επίσης η ενημέρωση του μητρώου δε γίνεται σε όλες τις Επαρχίες από το Λογιστήριο. Αξίζει να σημειωθεί ότι σε μερικές περιπτώσεις το εν λόγω μητρώο, αντί να ενημερώνεται με τις εισπράξεις ή αποκοπές που γίνονται κάθε μήνα, ενημερώνεται για μια πολύ μεγαλύτερη χρονική περίοδο, είτε εκ των προτέρων είτε εκ των υστέρων, με αποτέλεσμα να μη δίνει ανά πάσα στιγμή μια σωστή εικόνα.

5.11 Απώλεια φακέλων δημόσιου βοηθήματος

Λόγω του μη ορθού τρόπου τήρησης, φύλαξης και παρακολούθησης των φακέλων δημόσιου βοηθήματος και λόγω άλλων αντικειμενικών δυσκολιών και αδυναμιών στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου, ένας ορισμένος αριθμός φακέλων που ζητήθηκαν για έλεγχο δεν κατέστη δυνατό να εξευρεθούν και να παρουσιαστούν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, παρά το γεγονός ότι ζητήθηκαν κατ' επανάληψη. Επιπρόσθετα παρατηρήθηκε ότι μερικοί φάκελοι δεν εντοπίζονται, παρά τις προσπάθειες που καταβάλλονται για ανεύρεση τους, γι' αυτό και οι Υπηρεσίες αναγκάζονται στις περιπτώσεις αυτές να δημιουργήσουν νέους φακέλους. Από το δειγματοληπτικό έλεγχο που έγινε, εντοπίστηκε περίπτωση κατά την οποία καταβάλλεται δημόσιο βοήθημα από το 1990 σε λήπτη του οποίου ο φάκελος έχει χαθεί. Λόγω της απώλειας του φακέλου, η περίπτωση αυτή όχι μόνο δεν παρακολουθείτο για αρκετά χρόνια από τις Υπηρεσίες, αλλά ούτε και έχει γίνει οποιαδήποτε αναθεώρηση του δημόσιου βοηθήματος, εκτός από τις αυτόματες αναπροσαρμογές που γίνονται από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Μετά τον εντοπισμό της απώλειας αυτής από την Υπηρεσία μου, οι Υπηρεσίες δημιούργησαν νέο φάκελο, διεξάγοντας ταυτόχρονα και έρευνα. Από τον έλεγχο του εν λόγω φακέλου διαπιστώθηκε ότι, για την περίοδο από το 1990 μέχρι σήμερα, δημιουργήθηκε υπερπληρωμή δημόσιου βοηθήματος ύψους περίπου ?3.500.

5.12 Παραχώρηση έκτακτου πασχαλινού και χριστουγεννιάτικου δώρου στους βοηθούμενους από το Ταμείο Ανακουφίσεως Εκτοπισθέντων και Παθόντων

Παρατηρήθηκε ότι η τακτική των Υπηρεσιών να παραχωρούν ολόκληρο το έκτακτο πασχαλινό και χριστουγεννιάτικο δώρο, που εγκρίνει το Υπουργικό Συμβούλιο στους λήπτες δημόσιου βοηθήματος, δεν καλύπτεται από τη σχετική έγκριση.

Συγκεκριμένα, όλοι οι λήπτες δημόσιου βοηθήματος, που βρίσκονται στον κατάλογο ληπτών του Μαρτίου και Δεκεμβρίου, λαμβάνουν ολόκληρο το ποσό του πασχαλινού και χριστουγεννιάτικου δώρου, αντίστοιχα, και όχι αναλογία σύμφωνα με την περίοδο κατά την οποία ήταν λήπτες. Για παράδειγμα, ένας λήπτης ο οποίος καθίσταται δικαιούχος το Δεκέμβριο θα πάρει το ίδιο χριστουγεννιάτικο δώρο με εκείνο που λαμβάνει δημόσιο βοήθημα για χρόνια.

Αν πρόθεση του Υπουργικού Συμβουλίου είναι να παραχωρείται ολόκληρο το δώρο, ανεξάρτητα από την ημερομηνία κατά την οποία οι λήπτες δημόσιου βοηθήματος καθίστανται δικαιούχοι, τότε, κατά τη γνώμη μου, θα πρέπει να γίνεται γραπτή αναφορά στις σχετικές αποφάσεις.

5.13 Εφαρμογή Μελέτης Οργάνωσης και Μεθόδων (O & M)

Η σχετική μελέτη που ετοιμάστηκε το 1992 από την Υπηρεσία Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού για τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας και εφαρμόστηκε δοκιμαστικά στο Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λευκωσίας, στο τέλος του 1994, αξιολογήθηκε ως γενικά επιτυχής, παρά τις κάποιες δυσκολίες και προβλήματα που παρουσιάστηκαν σε ορισμένους τομείς, και αποφασίστηκε τελικά όπως εφαρμοστεί και στα υπόλοιπα Επαρχιακά Γραφεία. Λόγω όμως διάφορων προβλημάτων που προέκυψαν, περιλαμβανομένων και συντεχνιακών διαφορών, δεν εφαρμόστηκε ακόμη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στη μελέτη αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι η εφαρμογή των εισηγήσεων θα οριοθετήσει την αναπτυξιακή πορεία των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας κατά την επόμενη πενταετία. Επισημαίνεται επίσης ότι δεν αναμένεται να υλοποιηθούν όλες οι εισηγήσεις άμεσα, αλλά ελπίζεται να αποτελέσουν τη βάση στην προσπάθεια για αναβάθμιση των Υπηρεσιών στην επόμενη πενταετία. Ως γνωστό, η επόμενη πενταετία έληξε στις 31.12.97 και οι εισηγήσεις της μελέτης δεν έχουν ακόμη εφαρμοστεί. Γι' αυτό θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο η συνεχιζόμενη προσπάθεια για εφαρμογή της μελλοντικά θα αποφέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα ή κατά πόσο θα πρέπει να γίνει νέα μελέτη, η οποία να βασίζεται στα σημερινά δεδομένα.

5.14 Υφιστάμενο σύστημα μηχανογράφησης

Με τη χρήση προγραμμάτων μηχανογράφησης και με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία και Κανονισμούς, έγινε επεξεργασία του συνόλου των στοιχείων που αφορούν δημόσια βοηθήματα και τηρούνταν από το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής στις 31.10.97 και εντοπίστηκαν αρκετές περιπτώσεις δημόσιων βοηθημάτων οι οποίες φαίνεται να είχαν διάφορα λάθη και διαφορές. Ετοιμάστηκε αναλυτική κατάσταση για όλες αυτές τις περιπτώσεις, που παρουσιάζεται ως Παράρτημα Θ. Μετά από δειγματοληπτικό έλεγχο των προσωπικών φακέλων των περιπτώσεων αυτών, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

(α) Βοήθημα ενοικίου

- (i) **Κατάσταση βοηθήματος ενοικίου σε άτομα τα οποία διαμένουν σε ιδιόκτητη κατοικία.** Σε λήπτες δημόσιου βοηθήματος που διαμένουν σε ιδιόκτητη κατοικία καταβάλλεται βοήθημα σύμφωνα με τη νομοθεσία, το οποίο αντιπροσωπεύει επιδότηση τόκων ενυπόθηκων δανείων για ανέγερση της κατοικίας και όχι ενοίκιο. Στο μηχανογραφημένο σύστημα όμως παρουσιάζονται κάτω από τη στήλη του ενοικίου, επειδή αυτό δεν προβλέπει

την καταχώριση της επιδότησης των τόκων αυτών σε ξεχωριστό πεδίο, παρόλο που υπάρχουν διαθέσιμα κενά πεδία. Εξαιρέση στα πιο πάνω αποτελεί το Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Πάφου, όπου το βοήθημα για τόκους καταχωρίζεται σε ξεχωριστό πεδίο, κάτω όμως από τον τίτλο “Άλλα βοηθήματα”.

- (ii) **Βοήθημα ενοικίου που υπερβαίνει το ένα δεύτερο του ύψους του βασικού επιδόματος.** Σύμφωνα με τη νομοθεσία, το βοήθημα ενοικίου δεν πρέπει να υπερβαίνει το ένα δεύτερο του βασικού επιδόματος, αλλά, σε εξαιρετικές όμως περιπτώσεις, και για περίοδο που δε θα υπερβαίνει τους δώδεκα συνεχείς μήνες, ο Διευθυντής έχει εξουσία να εγκρίνει την καταβολή μεγαλύτερου ποσού, μέχρι και ολόκληρο το ποσό του ενοικίου. Κατά τον έλεγχο εντοπίστηκαν περιπτώσεις παροχής βοηθήματος ενοικίου πάνω από το ένα δεύτερο του βασικού επιδόματος, για περίοδο όμως που ξεπερνούσε τους 12 μήνες.

Επίσης εντοπίστηκαν περιπτώσεις όπου, κατά τον υπολογισμό του βοηθήματος ενοικίου, λήφθηκε, ως βασικό επίδομα του εξαρτώμενου τέκνου που υπηρετεί στην Εθνική Φρουρά, ολόκληρο το ποσό, αντί το ένα τρίτο που προβλέπει ο Νόμος, με αποτέλεσμα να φαίνεται αυξημένο το βασικό επίδομα και, ως επακόλουθο, το βοήθημα ενοικίου να υπερβαίνει το ένα δεύτερο του βασικού.

- (β) **Διαφορές στο ύψος του βοηθήματος για βασικές ανάγκες.** Με την αναθεώρηση του ύψους του βοηθήματος για τις βασικές ανάγκες κάθε χρόνο, το σύστημα, μέσω ειδικού προγράμματος, τροποποιεί αυτόματα το ποσό το οποίο παρέχεται σε δικαιούχους, ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτωμένων τους. Διαπιστώθηκε ότι η έγκριση από τη Βουλή των Κανονισμών για αναθεώρηση του ύψους του βοηθήματος δε γίνεται στην αρχή κάθε χρόνου, αλλά μεταγενέστερα, όπως για παράδειγμα για το 1997 η αναθεώρηση του βοηθήματος εγκρίθηκε στις 18 Απριλίου 1997, ενώ για το 1998 έχει εγκριθεί το Μάιο 1998. Ως αποτέλεσμα της καθυστέρησης αυτής και της αδυναμίας του προγράμματος για υπολογισμό της διαφοράς μεταξύ του αναθεωρημένου ύψους του βοηθήματος και των ποσών που πληρώθηκαν, παρατηρήθηκε ότι, για αρκετές περιπτώσεις ληπτών δημόσιου βοηθήματος, δε γίνεται υπολογισμός αναδρομικά των ποσών που δικαιούνται. Επίσης εντοπίστηκε αριθμός περιπτώσεων, στις οποίες το ύψος του βασικού βοηθήματος δεν ήταν σύμφωνο με το εγκεκριμένο.

- (γ) **Διαφορές στον αριθμό των εξαρτωμένων.** Στο σύστημα καταχωρίζονται σε ξεχωριστά πεδία ο αριθμός των τέκνων κάθε λήπτη, ο σύζυγος ή η σύζυγος, άλλα εξαρτώμενα και ο ολικός αριθμός των εξαρτωμένων. Διαπιστώθηκε ότι, παρά το ότι το σύστημα εκτυπώνει κατάσταση περιπτώσεων για τις οποίες υπάρχουν διαφορές στον αριθμό των εξαρτωμένων, δε φαίνεται να γίνεται έλεγχος και η ανάλογη διόρθωση, με αποτέλεσμα να εντοπιστούν διαφορές όσο αφορά το συνολικό αριθμό των εξαρτωμένων σε σχέση με τα επί μέρους πεδία. Αξίζει να σημειωθεί ότι η καταβολή του βασικού βοηθήματος, του βοηθήματος για θέρμανση και του δώρου για το Πάσχα γίνεται με βάση τον αριθμό των εξαρτωμένων, γι' αυτό τυχόν διαφορές στο συνολικό αριθμό τους έχει ως αποτέλεσμα και την καταβολή λανθασμένων επιδομάτων.

(δ) Διαφορές μεταξύ των επί μέρους βοηθημάτων και του ολικού ποσού και ετοιμασία συμφιλιωτικών καταστάσεων. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, κατά την καταχώριση νέων περιπτώσεων ληπτών δημόσιου βοηθήματος, όταν τα επί μέρους βοηθήματα, μείον οι αποκοπές, δε συμφωνούν με το ολικό ποσό για πληρωμή, τότε το σύστημα θεωρεί τη συγκεκριμένη καταχώριση ως μη έγκυρη και δεν προχωρεί στην ολοκλήρωση της διαδικασίας, με αποτέλεσμα οι διαφορές που προκύπτουν να χρειάζονται διερεύνηση και διόρθωση.

Κατά τον έλεγχο όμως υφιστάμενων ληπτών δημόσιου βοηθήματος σύμφωνα με το γενικό αρχείο, διαπιστώθηκε αριθμός περιπτώσεων κατά τις οποίες το ολικό ποσό δε συμφωνούσε με το σύνολο των επί μέρους βοηθημάτων. Χαρακτηριστικά αναφέρεται, όπως φαίνεται και στο Παράρτημα Ι, ότι στις 31.12.97 το ολικό των επί μέρους επιδομάτων ήταν ?19.425.524, σε σύγκριση με ?20.622.730 του γενικού αρχείου, δηλαδή παρουσίαζε διαφορά συνολικού ύψους ?1.197.206, σε σύγκριση με διαφορά ?39.281 που υπήρχε στις 31.10.97. Κατά τη διερεύνηση των διαφορών αυτών διαπιστώθηκε ότι οφείλονταν σε λανθασμένες καταχωρίσεις ποσών, όσο αφορά τα επί μέρους βοηθήματα, για τα οποία, όταν εντοπίστηκαν, διορθώθηκε μόνο το ολικό τους και όχι και τα επί μέρους.

Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι δεν ετοιμάζονται μηνιαίες συμφιλιωτικές καταστάσεις, ούτε και ετήσιες, μεταξύ των ποσών που πρέπει να πληρωθούν στους δικαιούχους σύμφωνα με το γενικό αρχείο, των ποσών που πληρώθηκαν σύμφωνα με το μητρώο έκδοσης επιταγών και των ποσών που καταχωρίζονται στο Γενικό Βιβλίο Δαπανών. Σχετική προσπάθεια για συμφιλίωση των ποσών έγινε από την Υπηρεσία μου, όπως φαίνεται πιο κάτω:

	Ποσό
	?
Σύνολο επί μέρους βοηθημάτων σύμφωνα με το γενικό αρχείο	30.912.248
Μείον: Αποκοπές	<u>(11.486.724)</u>
	19.425.524
Πλέον: Χριστουγεννιάτικο δώρο	?700.722
Έκτακτα βοηθήματα Δεκεμβρίου 1997	50.876
Βοήθημα θέρμανσης	<u>445.608</u>
	1.197.206
Ολικό βοηθημάτων σύμφωνα με το μηχανογραφημένο γενικό αρχείο	20.622.730
Πλέον: Έκτακτα βοηθήματα και αναδρομικά Ιανουαρίου-Νοεμβρίου 1997 των οποίων τα ποσά ενσωματώνονται στο μηχανογραφημένο μηνιαίο μητρώο επιταγών	<u>639.226</u>
	21.261.956
Πλέον: Πασχαλινό δώρο	276.670
Ποσό που πληρώθηκε σύμφωνα με το μητρώο επιταγών	21.538.626
Μείον: Ολικό ποσό επιταγών οι οποίες έχουν ακυρωθεί	<u>(172.743)</u>
	21.365.883
Πλέον: Ποσά που πληρώθηκαν μέσω Επαρχιών	1.241.215
Βοήθημα σε λήπτες για θερινές διακοπές	21.470
Βοήθημα σε εθνοφρουρούς των οποίων οι γονείς είναι εγκλωβισμένοι	<u>764</u>
Ποσό που πληρώθηκε σύμφωνα με το Γενικό Βιβλίο Δαπανών	<u>22.629.332</u>

Πρέπει να αναφερθεί ότι, παρά την προσπάθεια για συμφιλίωση των ποσών, δεν μπόρεσα να πιστοποιήσω την ορθότητα του βοηθήματος θέρμανσης ύψους ?445.608 και πασχαλινού δώρου ύψους ?276.670, λόγω του ότι τα ποσά αυτά δεν υποστηρίζονται από σχετικές αναλυτικές καταστάσεις.

Επιπρόσθετα από τον έλεγχο του γενικού αρχείου, για την Επαρχία Λευκωσίας έγινε επίσης σύγκριση του ολικού ποσού των επί μέρους βοηθημάτων και του ολικού ποσού που πληρώθηκε σύμφωνα με τα στοιχεία του μητρώου επιταγών του Οκτωβρίου 1997, με αποτέλεσμα να εντοπιστούν διαφορές στο ποσό που πληρώθηκε σε σχέση με τα επί μέρους βοηθήματα. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι εντοπίστηκαν διαφορές σε 191 περιπτώσεις, συνολικού ύψους ?31.967, οι οποίες οφείλονται κυρίως στην καταβολή έκτακτων βοηθημάτων.

Επίσης πρέπει να αναφερθεί ότι δεν τηρούνται μηχανογραφημένα στοιχεία σχετικά με τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν κατά μήνα και συγκεντρωτικά, αφού πριν από την καταχώριση των βοηθημάτων για την έκδοση επιταγών για τον επόμενο μήνα, τα στοιχεία του προηγούμενου μήνα διαγράφονται.

(ε) Διαφορές ειδικού αναπηρικού επιδόματος. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, το ειδικό επίδομα αναπήρου είναι ίσο με το μισό του επιδόματος που χορηγείται στο εν λόγω ανάπηρο πρόσωπο για βασικές ανάγκες. Το ύψος του αναπηρικού επιδόματος για το 1997 ανέρχεται στις ?51 το μήνα, αν είναι ανάπηρος ο λήπτης, στις ?22,50, αν είναι ανάπηρη η εξαρτώμενη σύζυγος, και στις ?73,50 αν είναι ανάπηροι και οι δύο. Αν υπάρχει ανάπηρο τέκνο, αυτό δικαιούται να υποβάλει ξεχωριστή αίτηση για δημόσιο βοήθημα.

Κατά τον έλεγχο περιπτώσεων στις οποίες εντοπίστηκαν διαφορές στο αναπηρικό επίδομα, διαπιστώθηκαν τα εξής:

- (i) Καταβολή επιδόματος λιγότερου των ?51 σε λήπτη ανάπηρο χωρίς εξαρτώμενα και λιγότερου από ?73,50 σε λήπτη ανάπηρο με ανάπηρη σύζυγο.
- (ii) Λανθασμένη καταχώριση άλλων επιδομάτων στη στήλη του αναπηρικού επιδόματος.
- (iii) Παροχή λανθασμένου αναπηρικού επιδόματος λόγω μη αναθεώρησης του από 1.1.97.
- (iv) Καταχώριση ανάπηρων ανήλικων τέκνων στο όνομα του πατέρα ή της μητέρας, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται πλασματικές υπερπληρωμές και διαφορές στον αριθμό των εξαρτωμένων, ενώ το κάθε τέκνο θα μπορούσε να αποτελεί ξεχωριστή περίπτωση λήπτη, νοουμένου ότι στο σύστημα υπήρχε τέτοια πρόνοια.

(στ) Διακοπή παροχής δημόσιων βοηθημάτων. Παρατηρήθηκαν περιπτώσεις διακοπής παροχής δημόσιων βοηθημάτων, χωρίς να αναφέρεται η ημερομηνία διακοπής τους, και περιπτώσεις για τις οποίες δεν έγινε διαγραφή της ημερομηνίας διακοπής, όταν ξανάρχισε η παροχή βοηθήματος σε αυτούς.

(ζ) **Εσωτερικός έλεγχος.** Για σκοπούς εσωτερικού ελέγχου, το σύστημα ετοιμάζει διάφορες μηχανογραφημένες καταστάσεις, με βάση τις οποίες οι αρμόδιοι Λειτουργοί των Υπηρεσιών ελέγχουν την ορθότητα των δεδομένων που καταχωρίζονται στο σύστημα. Κατά τον έλεγχο των καταστάσεων αυτών και τη μελέτη του συστήματος, καθώς επίσης και των διαδικασιών που ακολουθούνται για τον εντοπισμό και διόρθωση των λαθών, διαπιστώθηκαν, μεταξύ άλλων, και τα πιο κάτω:

- (i) Λόγω φόρτου εργασίας, οι Υπηρεσίες ελέγχουν μόνο ορισμένες από τις καταστάσεις που ετοιμάζονται από το σύστημα και χωρίς να μπορεί να επιβεβαιωθεί ή να υπάρχουν οποιεσδήποτε ενδείξεις ότι λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για εντοπισμό και διόρθωση λαθών.
- (ii) Το πρόγραμμα επιτρέπει στο χρήστη να επεμβαίνει στο σύστημα και να αυξομειώνει τα συσσωρευμένα ποσά των επί μέρους βοηθημάτων και του ολικού που καταβλήθηκαν και τα οποία φαίνονται στη μερίδα του κάθε λήπτη, αντί να παρουσιάζονται σε ξεχωριστές στήλες οι οποιεσδήποτε διορθώσεις που απαιτείται να γίνουν.
- (iii) Το σύστημα επιτρέπει τη διαγραφή ληπτών από το γενικό αρχείο, κάτι το οποίο εγκυμονεί σοβαρότατους κινδύνους και παρέχει τη δυνατότητα δημιουργίας εικονικών δικαιούχων, την έκδοση επιταγών προς αυτούς και στη συνέχεια τη διαγραφή τους. Δε συμβάλλει επίσης στη διεξαγωγή αποτελεσματικού ελέγχου και στην εξαγωγή ορθών στατιστικών στοιχείων και δυσχεραίνει την ετοιμασία συμφιλιωτικών καταστάσεων.

5.15 Ανάπτυξη νέου μηχανογραφημένου συστήματος

Η ανάπτυξη των νέων συστημάτων μηχανογράφησης ανατέθηκε, μετά από προσφορές, σε κοινοπραξία μεταξύ Ελλαδικής και Κυπριακής Εταιρείας για ποσό ύψους ?200.000. Η υπογραφή των συμβολαίων έγινε στις 11.4.95 και οι εργασίες για την εφαρμογή του συστήματος άρχισαν στις 3.5.95. Σύμφωνα με το συμβόλαιο, το χρονοδιάγραμμα για τη συμπλήρωση των εργασιών καθορίστηκε στους εννέα μήνες, δηλαδή το έργο θα έπρεπε να ολοκληρωθεί το Φεβρουάριο του 1996.

Κατά τον προκαταρκτικό έλεγχο του συστήματος, τον Οκτώβριο του 1997, εντοπίστηκαν αδυναμίες, λόγω του ότι ορισμένες διαδικασίες δεν αναφέρθηκαν κατά τη διάρκεια της καταγραφής των απαιτήσεων και αναγκών των χρηστών, με αποτέλεσμα να απαιτηθούν τροποποιήσεις συνολικού κόστους ?19.640. Διαπιστώθηκε επίσης ότι ορισμένα υποσυστήματα είτε υπολειπορούσαν είτε δε λειτουργούσαν καθόλου και, επιπρόσθετα, στα πλαίσια του ελέγχου αποδοχής του συστήματος από τους χρήστες, εντοπίστηκαν σοβαρές αδυναμίες, οι οποίες έχουν καταγραφεί και δοθεί στον προσφοροδότη, ώστε να γίνουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις.

Σύμφωνα με εκτίμηση του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, το έργο δεν αναμένεται να ολοκληρωθεί πριν από τον Ιούνιο του 1998, ενώ οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας υποστηρίζουν ότι ο χρόνος που απαιτείται για την ολοκλήρωση του έργου είναι αρκετά μεγαλύτερος.

Οι κυριότεροι λόγοι για την καθυστέρηση στην ετοιμασία και εφαρμογή του συστήματος φαίνεται να είναι οι πιο κάτω:

(α) Υποεκτίμηση από τους προσφοροδότες του απαιτούμενου χρόνου για την υλοποίηση του έργου.

(β) Η σύνθεση των ομάδων εργασίας, που ανέλαβε την ετοιμασία προκαταρκτικής μελέτης σχετικά με τις ανάγκες και απαιτήσεις που είχαν οι χρήστες από το σύστημα, παρουσίασε προβλήματα και ο χρόνος που διατέθηκε για το σκοπό αυτό δεν ήταν ικανοποιητικός.

(γ) Οι προσφοροδότες δεν είχαν διαθέσει το αναγκαίο προσωπικό που απαιτείτο για την έγκαιρη αντιμετώπιση των προβλημάτων που παρουσιάζονταν κατά την ανάπτυξη των συστημάτων.

(δ) Ελλιπείς επεξηγήσεις προς τους χρήστες σχετικά με τις διαδικασίες που θα ακολουθούσαν και, επιπρόσθετα, η έλλειψη εμπειριών για την ενεργό συμμετοχή τους στο σχεδιασμό του συστήματος.

(ε) Οι Υπηρεσίες τροποποίησαν ορισμένες διαδικασίες τις οποίες ακολουθούσαν, λόγω αλλαγών στη νομοθεσία και τους Κανονισμούς, με αποτέλεσμα μεγάλο μέρος της εργασίας που έγινε από τους προσφοροδότες να χρειαστεί να επαναληφθεί.

(στ) Αδυναμίες στην κατάλληλη εκπαίδευση του προσωπικού των Υπηρεσιών, το οποίο είχε την ευθύνη για τον προκαταρκτικό έλεγχο του συστήματος.

(ζ) Διαφορές μεταξύ των Υπηρεσιών και του προσφοροδότη σχετικά με τα όσα θα έπρεπε να συμπεριλαμβάνονταν στο σύστημα ή κατά πόσο ορισμένα από αυτά θα έπρεπε να χρεωθούν επιπλέον.

(η) Η μη εξασφάλιση κατάλληλου εξοπλισμού για τον έλεγχο του συστήματος.

6.0 ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

6.1 Τροποποιήσεις στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο

Επειδή ο περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμος είναι πολύ γενικός και δεν αναφέρεται σε λεπτομέρειες για την παροχή δημόσιων βοηθημάτων, θεωρείται σκόπιμο όπως γίνει τροποποίηση του και θεσπιστούν Κανονισμοί που να καλύπτουν με κάθε λεπτομέρεια, όπου είναι δυνατό, την εξέταση, έγκριση, παροχή και παρακολούθηση όλων των δημόσιων βοηθημάτων. Αυτό θα βοηθήσει σημαντικά τους Λειτουργούς Ευημερίας στην εκτέλεση των καθηκόντων τους, οι οποίοι θα μπορούν να εφαρμόζουν πιο αποτελεσματικά, αποδοτικά, ομοιόμορφα και αντικειμενικά τις πρόνοιες της νομοθεσίας και των Κανονισμών, προς όφελος του κοινού και των αναγκών της σημερινής κοινωνίας.

Επίσης θα επισπευσθεί η παροχή δημόσιου βοηθήματος και θα αποφεύγεται η ανάγκη έκδοσης επεξηγηματικών εγκυκλίων και οδηγιών. Αξίζει να σημειωθεί ότι από το 1994 έχει συσταθεί στις Υπηρεσίες επιτροπή, η οποία μελετά εισηγήσεις για τροποποίηση άρθρων της νομοθεσίας.

Οι τροποποιήσεις που θα γίνουν στη νομοθεσία και Κανονισμούς θα πρέπει να καλύψουν, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα, μερικά από τα οποία ήδη περιλαμβάνονται στις εισηγήσεις της επιτροπής:

(α) **Ορισμός του όρου “ανάπηρος” (άρθρο2).** Να τεθούν σαφή κριτήρια, τα οποία θα αποκλείουν οποιαδήποτε παρερμηνεία στη λήψη απόφασης.

(β) **Ανάκτηση ποσού δημόσιου βοηθήματος μετά το θάνατο λήπτη (άρθρο 27).** Να γίνει τροποποίηση του σχετικού άρθρου, ώστε να είναι δυνατή η ανάκτηση οποιουδήποτε ποσού που λανθασμένα καταβλήθηκε σε λήπτη δημόσιου βοηθήματος, όταν μετά το θάνατο του διαπιστώνεται ότι κατείχε κινητή ή ακίνητη περιουσία.

(γ) **Κινητή ή ακίνητη περιουσία αιτητών δημόσιου βοηθήματος (άρθρο 3(2)(στ)).** Θα πρέπει να καθοριστεί ανώτατο όριο αξίας της κινητής ή ακίνητης περιουσίας αιτητών, το οποίο δε θα λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος, και το οποίο θα τυγχάνει αναθεώρησης σε λογικά χρονικά διαστήματα.

(δ) **Συνεισφορά τέκνων αιτητή ή λήπτη που διαμένουν στο εξωτερικό (άρθρο 9(στ)).** Θα πρέπει να καθοριστεί το μέγιστο ύψος της συνεισφοράς τέκνων αιτητή ή λήπτη δημόσιου βοηθήματος, που διαμένουν στο εξωτερικό, που δε θα λαμβάνεται υπόψη για την παροχή δημόσιου βοηθήματος ή για τον καθορισμό του ύψους τέτοιου βοηθήματος.

(ε) **Χρηματική συνεισφορά τέκνων άνω των 18 ετών για τη συντήρηση των γονιών τους (άρθρο 12(γ)).** Χρειάζεται να καθοριστεί με σαφήνεια ο τρόπος καθορισμού της χρηματικής συνεισφοράς των τέκνων για τη συντήρηση των γονιών τους, που αδυνατούν να συντηρήσουν τους εαυτούς τους, έτσι ώστε από τη μια να είναι εύκολος ο υπολογισμός από μέρους των Λειτουργιών Ευημερίας και από την άλλη να είναι δυνατή η εφαρμογή της πρόνοιας του Νόμου για τη συνεισφορά των τέκνων.

(στ) **Εισόδημα και αποταμιεύσεις τέκνων ηλικίας κάτω των 18 ετών (άρθρο 9(β)).** Για σκοπούς παροχής δημόσιου βοηθήματος ή για τον καθορισμό του ύψους τέτοιου βοηθήματος, όσο αφορά τέκνα ηλικίας κάτω των 18 ετών, θα πρέπει να καθοριστούν τα εισοδήματα εκείνα που δε θα λαμβάνονται υπόψη, έτσι ώστε να υπάρχει δίκαιη και ίση μεταχείριση των ληπτών δημόσιου βοηθήματος.

(ζ) **Επίδομα προσωπικής άνεσης (άρθρο 8(η)).** Επειδή διαπιστώθηκε ότι, κατά τον υπολογισμό του ύψους του δημόσιου βοηθήματος, παρέχεται σχεδόν σε όλους τους λήπτες και στα εξαρτώμενα τους επίδομα προσωπικής άνεσης για την κάλυψη δαπανών που είναι συναφείς με την προσωπική τους άνεση, εισηγούμαι όπως, για απλοποίηση του υπολογισμού του δημόσιου βοηθήματος, το επίδομα αυτό περιληφθεί στο βοήθημα που παρέχεται για τις βασικές ανάγκες με ένα συγκεκριμένο ποσό, όπως είναι και η εισήγηση του Κλάδου Ο & Μ της Υπηρεσίας Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

6.2 Ανομοιομορφία στην εφαρμογή της νομοθεσίας

Για να εκλείψει η ανομοιομορφία που παρατηρείται στην εφαρμογή διαφόρων άρθρων της νομοθεσίας, θα πρέπει οι Επαρχιακοί Λειτουργοί Ευημερίας να παρακολουθούν από κοντά την ορθή και ομοιόμορφη εφαρμογή της νομοθεσίας και των διαδικασιών των Υπηρεσιών, κατά τρόπο που να επιτυγχάνεται η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του προσωπικού και, ταυτόχρονα, η παροχή καλύτερου και ψηλού επιπέδου υπηρεσιών στο κοινό.

6.3 Παραχώρηση επιδομάτων, το ύψος των οποίων δεν καθορίζεται στον περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμο

Όλα τα επιδόματα που παραχωρούνται σε λήπτες δημόσιου βοηθήματος θα πρέπει να προβλέπονται σε Κανονισμούς που θα πρέπει προηγουμένως να τύχουν κατάλληλης επεξεργασίας και μελέτης, ώστε να υπάρχει ομοιομορφία και αντικειμενικότητα στον τρόπο έγκρισης και παροχής τέτοιων επιδομάτων από τους Λειτουργούς Ευημερίας των Υπηρεσιών. Το άρθρο 29 του Νόμου προβλέπει την έκδοση τέτοιων Κανονισμών, για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του Νόμου.

6.4 Τήρηση στοιχείων στους φακέλους αιτητών/ληπτών δημόσιου βοηθήματος

Με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο των δημόσιων βοηθημάτων, οι σχετικοί φάκελοι θα πρέπει να τηρούνται με τον πιο κατάλληλο τρόπο, έτσι ώστε να περιέχουν όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πληροφορίες, όπως πιο κάτω:

(α) Τρόπος τήρησης των φακέλων. Οι φάκελοι θα πρέπει να είναι πλήρως ενημερωμένοι με όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν τους αιτητές/λήπτες δημόσιου βοηθήματος. Τα διάφορα έγγραφα θα πρέπει να τοποθετούνται κατάλληλα στους φακέλους κατά ημερομηνία και κατά αύξοντα αριθμό. Επίσης, οι σημειώσεις των Λειτουργών στα φύλλα καταχώρισης να είναι ευανάγνωστες και γενικά η εικόνα που θα δίνεται στους φακέλους δημόσιου βοηθήματος να είναι πλήρης, σαφής και αντικειμενική.

(β) Απαραίτητα έγγραφα και στοιχεία. Θα πρέπει να γίνεται προσπάθεια από τις Υπηρεσίες να εξασφαλίζονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία και δικαιολογητικά πριν από την έγκριση της αίτησης, ενώ τυχόν αλλαγές που προκύπτουν κατά τη διάρκεια της παροχής του δημόσιου βοηθήματος, αυτές θα πρέπει να στοιχειοθετούνται και να καταχωρίζονται στους σχετικούς φακέλους μαζί με όλα τα δικαιολογητικά. Στις περιπτώσεις όπου παρουσιάζονται δυσκολίες από μέρος του αιτητή να προσκομίσει όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά μαζί με την αίτηση του, να του δίνεται εύλογος χρόνος για να τα προσκομίσει και, εκεί όπου οι Υπηρεσίες θα κρίνουν ότι πραγματικά υπάρχει πρακτική δυσκολία, τότε να αναλαμβάνουν την εξασφάλιση τους οι ίδιες οι Υπηρεσίες.

Στόχος των Υπηρεσιών θα πρέπει να είναι όπως στους φακέλους δημόσιων βοηθημάτων περιέχονται, μεταξύ άλλων, και τα πιο κάτω:

- (i)** Αναθεωρητικές εκθέσεις κατάλληλα συμπληρωμένες και σύμφωνα με το εγχειρίδιο και τις σχετικές εγκυκλίους των Υπηρεσιών.
- (ii)** Πιστοποιητικά για κινητή και ακίνητη περιουσία του αιτητή/λήπτη από τις τράπεζες και το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας.
- (iii)** Καταστάσεις μισθοδοσίας του αιτητή/λήπτη και του/της συζύγου και δικαιολογητικά για άλλα εισοδήματα.
- (iv)** Πιστοποιητικά τραπεζών για τους τόκους δανείων για ιδιοκατοίκηση, αποδείξεις πληρωμής ενοικίου κ.τ.λ.

- (v) Στοιχεία και δικαιολογητικά της οικονομικής κατάστασης των παιδιών του αιτητή, για σκοπούς συνεισφοράς τέκνων (μισθοδοσία, τόκοι δανείων, έξοδα φοίτησης παιδιών κ.τ.λ.).
- (vi) Συμβόλαιο φροντίδας ληπτών δημόσιου βοηθήματος, κατάλληλα συμπληρωμένο, στις περιπτώσεις όπου αυτοί τοποθετούνται σε Στέγες.
- (vii) Βεβαιώσεις από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων στις περιπτώσεις συνταξιοδότησης ληπτών, αντίγραφα δικαστικού διατάγματος συντήρησης συζύγου, ή και τέκνων, όπου υπάρχουν, ενοικιαστήρια έγγραφα δεόντως χαρτοσημασμένα, αποδείξεις όλων των αγορών για δαπάνες που αφορούν ειδικές ανάγκες μη επαναλαμβανόμενες, για τις οποίες παραχωρήθηκαν εφάπαξ χορηγήματα κ.τ.λ.

6.5 Εσωτερικός έλεγχος στα δημόσια βοηθήματα

Λόγω των σοβαρών προβλημάτων που δημιουργούνται από τις ελλείψεις και τις αδυναμίες που παρουσιάζονται στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου που αφορά τα δημόσια βοηθήματα, κρίνεται αναγκαία η αναθεώρηση και έκδοση νέου εγχειριδίου των Υπηρεσιών, κατάλληλα ενημερωμένου, στο οποίο να ενσωματωθούν οι πολλαπλές γραπτές αλλά και προφορικές οδηγίες που κατά καιρούς εκδόθηκαν από τη Διεύθυνση. Ειδικά στις περιπτώσεις διαδικασίας εξέτασης, έγκρισης, παροχής και παρακολούθησης των δημόσιων βοηθημάτων, καθώς επίσης και στις αλλαγές στα στοιχεία ληπτών δημόσιου βοηθήματος, οι σχετικές οδηγίες θα πρέπει να είναι σαφείς και να ακολουθούνται καθολικά. Εκεί όπου υπάρχουν θέματα που είναι αμφισβητούμενα ή εκεί όπου δεν ακολουθείται ομοιόμορφη πολιτική, θα πρέπει να δοθούν οι κατάλληλες διευκρινίσεις, έτσι ώστε να διευκολύνεται το έργο των Λειτουργών Ευημερίας, του Λογιστηρίου και του Αρχείου, πράγμα το οποίο θα βοηθήσει, κατά τη γνώμη μου, στη μείωση του όγκου εργασίας και στην αποφυγή γραφειοκρατίας και λαθών.

Ειδικότερα, το νέο εγχειρίδιο των Υπηρεσιών θα πρέπει να καλύπτει τα ακόλουθα θέματα:

- (α) **Αναλυτική διαδικασία εξέτασης, έγκρισης/απόρριψης και παροχής δημόσιου βοηθήματος.** Τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται και τα έντυπα που θα χρησιμοποιούνται για κάθε περίπτωση, τα αναγκαία πιστοποιητικά και δικαιολογητικά που θα πρέπει να υποβάλλονται, την έρευνα που θα διεξάγεται από τον υπεύθυνο Λειτουργό Ευημερίας, καθώς και τους λογιστικούς και άλλους ελέγχους.
- (β) Τις ευθύνες και τα καθήκοντα των υπεύθυνων Λειτουργών Ευημερίας, Εποπτών και Λογιστηρίου.
- (γ) Τα διάφορα μητρώα που θα τηρούνται από τις Υπηρεσίες, τις πληροφορίες που θα καταχωρίζονται σ' αυτά και τις οδηγίες αναφορικά με την ορθή τήρηση, ενημέρωση και παρακολούθηση τους.
- (δ) Τα αναγκαία έντυπα, στοιχεία, βεβαιώσεις και πιστοποιητικά που πρέπει να υπάρχουν στους φακέλους και τον τρόπο παρακολούθησης και ενημέρωσης τους.

(ε) Τις οδηγίες για συστηματική χρήση καταστάσεων, καταλόγων και άλλων πληροφοριών που υποβάλλονται στις Υπηρεσίες από διάφορα άλλα Κυβερνητικά Τμήματα ή Υπουργεία, όπως οι Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής κ.τ.λ., για σκοπούς ελέγχου και παρακολούθησης των δημόσιων βοηθημάτων και πρόληψης υπερπληρωμών.

(στ) Τη διαδικασία έγκρισης, υπολογισμού και παρακολούθησης υπερπληρωμών.

(ζ) Τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθείται σχετικά με τις ακυρωθείσες επιταγές λόγω απώλειας, κλοπής, θανάτου του λήπτη, αλλαγής διεύθυνσης κ.τ.λ.

6.6 Χρόνος εξέτασης των αιτήσεων για παροχή δημόσιου βοηθήματος

Επιβάλλεται να γίνει αναθεώρηση των διαδικασιών που ακολουθούνται από τις Υπηρεσίες για την έγκαιρη εξέταση των αιτήσεων δημόσιου βοηθήματος, ώστε αυτές να μην είναι χρονοβόρες. Θα πρέπει επίσης να μελετηθεί από τις Υπηρεσίες και να εφαρμοστεί κατάλληλο σύστημα υποβολής, καταχώρισης και εξέτασης των νέων αιτήσεων κατά σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με την ημερομηνία υποβολής, εκτός φυσικά από τις έκτακτες περιπτώσεις που παρουσιάζονται κατά καιρούς.

Στόχος θα πρέπει να είναι η διεκπεραίωση της όλης διαδικασίας σε σύντομο χρονικό διάστημα και σε καμιά περίπτωση πέρα από τρεις μήνες.

6.7 Επίβλεψη ατόμων ληπτών δημόσιου βοηθήματος

Λόγω της μη ικανοποιητικής επίβλεψης των περιπτώσεων ληπτών δημόσιου βοηθήματος, δημιουργούνται διάφορα προβλήματα, γι' αυτό και θα πρέπει να γίνεται τουλάχιστο μια ετήσια επίσκεψη από τον αρμόδιο Λειτουργό Ευημερίας, για σκοπούς παρακολούθησης και εντοπισμού τυχόν αλλαγών στα δεδομένα του λήπτη και για πρόληψη των υπερπληρωμών που πιθανόν να προκύψουν. Αυτό άλλωστε προβλέπεται και στο σχετικό εγχειρίδιο των Υπηρεσιών και σε άλλες εσωτερικές οδηγίες της Διευθύντριας. Επίσης στην ετήσια αυτή επίσκεψη, θα πρέπει να ζητείται από τους λήπτες να συμπληρώνουν σχετικό έντυπο, στο οποίο να αναφέρονται όλες οι αλλαγές στα οικονομικά και άλλα δεδομένα, και στο οποίο να επισυνάπτονται όλα τα σχετικά πιστοποιητικά, όπως για παράδειγμα κατάσταση απολαβών από τον εργοδότη, τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις κλπ.

6.8 Ιατρικά πιστοποιητικά ανικανότητας για εργασία

Όλες οι περιπτώσεις παροχής δημόσιου βοηθήματος λόγω ανικανότητας για εργασία θα πρέπει να παρακολουθούνται και να ζητούνται έγκαιρα ανανεώσεις των ιατρικών πιστοποιητικών. Στις περιπτώσεις όπου τελικά δεν προσκομίζονται νέα πιστοποιητικά, να διακόπτεται η παροχή του δημόσιου βοηθήματος.

Για την πρόληψη δημιουργίας υπερπληρωμών, θα πρέπει να θεσπιστούν Κανονισμοί για τη σύσταση Ιατρικού Συμβουλίου, στο οποίο να παραπέμπονται οι περιπτώσεις αυτές, μαζί με τα ιατρικά πιστοποιητικά.

6.9 Διερεύνηση ύπαρξης κινητής ή ακίνητης περιουσίας αιτητών δημόσιου βοηθήματος

Θα πρέπει να γίνεται διερεύνηση της κινητής ή ακίνητης περιουσίας όλων των αιτητών, ώστε η παροχή δημόσιου βοηθήματος σ' αυτούς να μην αντίκειται στις πρόνοιες του περί Δημόσιων Βοηθημάτων και Υπηρεσιών Νόμου. Για το σκοπό αυτό επιβάλλεται όπως, κατά την υποβολή της αίτησης, προσκομίζονται από τον ίδιο τον αιτητή όλα τα απαραίτητα στοιχεία και δικαιολογητικά που αφορούν την οικονομική κατάσταση του ίδιου και της οικογένειάς του, περιλαμβανομένων και των σχετικών πιστοποιητικών αποταμιεύσεων από τις τράπεζες και έρευνας από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας. Στις περιπτώσεις όπου είναι δύσκολο για τον αιτητή να προσκομίσει τα πιο πάνω, να του παρέχεται εύλογος χρόνος (1-2 μηνών) για να τα προσκομίσει. Εκεί όπου ο υπεύθυνος Λειτουργός Ευημερίας κρίνει ότι υπάρχει αδυναμία από μέρος του αιτητή να πράξει τούτο, τότε μόνο να αναλαμβάνουν οι Υπηρεσίες την εξασφάλιση τους.

Στόχος είναι όπως όλα τα στοιχεία του αιτητή, που αφορούν την οικονομική κατάσταση του ίδιου και της οικογένειάς του, εξασφαλίζονται έγκαιρα και αξιολογούνται κατάλληλα, προτού οι Υπηρεσίες αποφασίσουν την έγκριση παροχής δημόσιου βοηθήματος.

Όσο αφορά τις παλαιές περιπτώσεις δημόσιου βοηθήματος, θα πρέπει να γίνει προσπάθεια από τις Υπηρεσίες, όπου είναι εφικτό, όπως τα πιστοποιητικά αποταμιεύσεων από τις τράπεζες και έρευνας από το Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας εξασφαλιστούν σταδιακά, με κατάλληλο προγραμματισμό.

6.10 Υπερπληρωμές

Για να διασφαλιστεί η πρόληψη της δημιουργίας νέων υπερπληρωμών δημόσιου βοηθήματος, καθώς επίσης και η είσπραξη σε εύλογο χρονικό διάστημα των υπερπληρωμών που δημιουργούνται, εισηγούμαι όπως βελτιωθούν οι διαδικασίες εξέτασης, έγκρισης και παροχής δημόσιου βοηθήματος και υιοθετηθεί κατάλληλο σύστημα εσωτερικού ελέγχου για παρακολούθηση των περιπτώσεων αυτών.

Συγκεκριμένα θα πρέπει να ληφθούν τα πιο κάτω:

(α) Όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά και δικαιολογητικά που αφορούν την κοινωνικοοικονομική κατάσταση του αιτητή να εξασφαλίζονται μαζί με την αίτηση του, προτού οι Υπηρεσίες αποφασίσουν κατά πόσο ο αιτητής ικανοποιεί τις προϋποθέσεις σύμφωνα με το Νόμο για την παροχή δημόσιου βοηθήματος και προτού υπολογιστεί το ύψος του βοηθήματος.

(β) Θα πρέπει να γίνεται σχολαστική παρακολούθηση και συνεχής και έγκαιρη ενημέρωση όλων των φακέλων ληπτών δημόσιου βοηθήματος, ώστε τυχόν αλλαγές στα στοιχεία του αιτητή που συνθέτουν το δημόσιο βοήθημα να σημειώνονται στους φακέλους, να στοιχειοθετούνται και να αξιοποιούνται κατάλληλα, για να αποφεύγονται υπερπληρωμές και γενικά διαφορές στο ύψος του δημόσιου βοηθήματος που παρέχεται. Ιδιαίτερα τονίζεται ότι οι αναθεωρητικές εκθέσεις δημόσιου βοηθήματος θα πρέπει να ετοιμάζονται πάντοτε σύμφωνα με τις οδηγίες των Υπηρεσιών.

(γ) Τόσο κατά την εξέταση των νέων αιτήσεων όσο και κατά την παρακολούθηση των παλαιών περιπτώσεων δημόσιου βοηθήματος, πρέπει να εξετάζεται και ερευνάται με προσοχή η κοινωνικοοικονομική κατάσταση κάθε αιτητή/λήπτη δημόσιου βοηθήματος και να τυγχάνουν εφαρμογής οι πρόνοιες της νομοθεσίας και οι γραπτές οδηγίες των Υπηρεσιών. Για αποφυγή της δημιουργίας νέων υπερπληρωμών και γενικά της λήψης λανθασμένων αποφάσεων, οι Λειτουργοί θα πρέπει να επιβεβαιώνουν όλες τις πληροφορίες και στοιχεία που λαμβάνονται από τους αιτητές. Επίσης είναι απαραίτητο όπως γίνεται προσεκτική μελέτη και έλεγχος των καταλόγων των διαφόρων συντάξεων που υποβάλλονται από τα αρμόδια Κυβερνητικά Τμήματα. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δίνεται στη διερεύνηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του αιτητή/λήπτη και γενικά των οικονομικών πόρων αυτού και της συζύγου του, έτσι ώστε να αποφεύγεται η παροχή δημόσιου βοηθήματος σε άτομα μη δικαιούχα βάσει των προνοιών της νομοθεσίας. Για τις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας αιτητή/λήπτη δημόσιου βοηθήματος, θα πρέπει να καθοριστούν συγκεκριμένες διαδικασίες που θα ακολουθούνται για τους τρόπους αξιοποίησης της περιουσίας αυτής, καθώς επίσης και η έκταση των εξουσιών της Διευθύντριας των Υπηρεσιών, για χειρισμό και εφαρμογή των πιο πάνω διαδικασιών.

(δ) Στις περιπτώσεις όπου εντοπίζονται υπερπληρωμές, θα πρέπει να δίνεται μεγάλη προσοχή τόσο στον υπολογισμό του ύψους όσο και στην περίοδο που καλύπτει η υπερπληρωμή, για αποφυγή λαθών ή διαφορών. Ιδιαίτερα, στις περιπτώσεις προσώπων που συνταξιοδοτούνται από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων και για κάποια περίοδο δε λήφθηκε υπόψη η σύνταξη τους για τον καθορισμό του ύψους του δημόσιου βοηθήματος, θα πρέπει να θεωρείται από τις Υπηρεσίες ως υπερπληρωμή ολόκληρο το ποσό που εισέπραξαν από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, από την ημέρα που κατέστησαν συνταξιούχοι μέχρι την ημέρα που αναθεωρήθηκε από τις Υπηρεσίες το δημόσιο βοήθημα.

(ε) Για διασφάλιση της είσπραξης των υπερπληρωμών, θα πρέπει οι Λειτουργοί και το Λογιστήριο των Υπηρεσιών να βρίσκονται σε συνεχή συνεργασία μεταξύ τους και να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για την όσο το δυνατό πιο γρήγορη ανάκτηση των ποσών που οφείλονται στις Υπηρεσίες. Γί αυτό θα πρέπει οι φάκελοι δημόσιου βοηθήματος να είναι ορθά ενημερωμένοι με τα ποσά που εκκρεμούν προς είσπραξη και το μητρώο υπερπληρωμών να παρακολουθείται στενά από το Λογιστήριο και να ενημερώνεται έγκαιρα και κατάλληλα με όλες τις αναγκαίες πληροφορίες.

Επιπρόσθετα θα πρέπει να ακολουθούνται πιστά όλες οι γραπτές οδηγίες των Υπηρεσιών σχετικά με τις διαδικασίες είσπραξης των υπερπληρωμών, μη αποκλειομένης και της λήψης δικαστικών μέτρων.

6.11 Σύστημα μηχανογράφησης. Με βάση τα όσα εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου και τις αδυναμίες του υφιστάμενου συστήματος, είναι αναγκαία η άμεση επίσπευση των εργασιών για την εφαρμογή του νέου μηχανογραφημένου συστήματος. Επίσης, πριν από την ολοκλήρωση του έργου, πρέπει να επανεξεταστούν οι διαδικασίες ελέγχου που προβλέπονται στο σύστημα, σε σχέση με τα όσα αναφέρονται στην έκθεση μου. Οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας και το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, σε συνεννόηση με τις εταιρείες που ανέλαβαν την ανάπτυξη του συστήματος, πρέπει να καθορίσουν

νέο χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση του έργου, λαμβάνοντας υπόψη τις εκκρεμότητες και αδυναμίες που προέκυψαν κατά τον έλεγχο για την αποδοχή του. Για τον έλεγχο της ορθότητας της καταχώρισης δεδομένων και των στοιχείων που τηρούνται στο υφιστάμενο σύστημα, θα πρέπει να προσδιοριστούν εκείνες οι καταστάσεις, οι οποίες απαραίτητα πρέπει να ελέγχονται από τους αρμόδιους Λειτουργούς.

**ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1998

REF.:PERFORM/WELFARE/RE980807.B01

Αιτήσεις Δημόσιου Βοηθήματος κατά το 1996

Επαρχία	Ιανουάριος			Φεβρουάριος			Μάρτιος			Απρίλιος			Μάιος			Ιούνιος			Ιούλιος			Αύγουστος			Σεπτέμβριος			Οκτώβριος			Νοέμβριος			Δεκέμβριος			Σύνολο		
	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ
Λευκωσίας	149	125	24	181	156	25	144	119	25	129	89	40	147	91	56	123	93	30	171	79	92	97	41	56	145	61	84	164	53	111	115	27	88	131	12	119	1696	946	750
Λεμεσού	215	214	1	180	177	3	217	215	2	173	170	3	216	212	4	183	175	8	203	183	20	177	145	32	218	120	98	189	78	111	224	51	173	183	3	180	2378	1743	635
Λάρνακας	79	79	-	102	102	-	74	74	-	103	103	-	101	101	-	73	73	-	110	106	4	70	61	9	126	110	16	95	77	18	106	52	54	110	36	74	1149	974	175
Πάφου	36	36	-	39	38	1	44	42	2	34	32	2	51	51	-	28	26	2	44	42	2	36	35	1	44	44	-	39	38	1	59	55	4	41	17	24	495	456	39
(Μόρφου) Ευρύχου	32	32	-	42	42	-	98	98	-	27	27	-	30	25	5	31	29	2	24	21	3	16	13	3	15	11	4	24	21	3	32	30	2	33	24	9	404	373	31
Αμμοχώστου	14	14	-	24	24	-	24	24	-	25	25	-	35	35	-	23	23	-	24	21	3	14	14	-	25	23	2	20	17	3	39	27	12	22	7	15	289	254	35
Σύνολο	525	500	25	568	539	29	601	572	29	491	446	45	580	515	65	461	419	42	576	452	124	410	309	101	573	369	204	531	284	247	575	242	333	520	99	421	6411	4746	1665

Αιτήσεις Δημόσιου Βοηθήματος κατά το 1997

Επαρχία	Ιανουάριος			Φεβρουάριος			Μάρτιος			Απρίλιος			Μάιος			Ιούνιος			Ιούλιος			Αύγουστος			Σεπτέμβριος			Οκτώβριος			Νοέμβριος			Δεκέμβριος			Σύνολο		
	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ
Λευκωσίας	144	125	19	155	142	13	154	137	17	178	157	21	120	101	19	100	65	35	144	91	53	94	53	41	167	82	85	162	71	91	184	41	143	160	12	148	1762	1077	685
Λεμεσού	200	199	1	175	175	-	214	204	10	179	177	2	219	197	22	190	159	31	206	169	37	165	137	28	254	203	51	184	110	74	215	75	140	155	8	147	2356	1813	543
Λάρνακας	93	92	1	93	93	-	105	105	-	103	102	1	87	87	-	90	86	4	93	90	3	74	66	8	114	95	19	85	55	30	102	53	49	126	28	98	1165	952	213
Πάφου	45	42	3	52	51	1	44	40	4	58	55	3	39	38	1	51	49	2	58	55	3	41	38	3	64	63	1	37	30	7	49	33	16	75	17	58	613	511	102
(Μόρφου) Ευρύχου	29	29	-	18	18	-	33	33	-	37	34	3	30	30	-	33	33	-	33	32	1	8	5	3	51	50	1	38	28	10	44	41	3	39	31	8	393	364	29
Αμμοχώστου	32	32	-	26	26	-	34	34	-	18	18	-	16	16	-	26	26	-	21	21	-	16	15	1	26	26	-	17	16	1	32	23	9	33	8	25	297	261	36
Σύνολο	543	519	24	519	505	14	584	553	31	573	543	30	511	469	42	490	418	72	555	458	97	398	314	84	676	519	157	523	310	213	626	266	360	588	104	484	6586	4978	1608

α = Σύνολο αιτήσεων

β = Αιτήσεις που εξετάστηκαν

γ = Αιτήσεις που εκκρεμούσαν την 31η Δεκεμβρίου

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣΧρόνος εξέτασης αιτήσεων Δημόσιου Βοηθήματος σε μήνες κατά το 1996

Μήνας αίτησης	Σύνολο αιτήσεων	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ιανουάριος	125	12	14	15	26	18	25	2	6	3	3	1
Φεβρουάριος	156	31	23	16	22	28	3	13	10	6	4	-
Μάρτιος	119	31	11	10	18	11	9	13	8	7	1	-
Απρίλιος	89	16	10	10	11	14	16	5	6	1	-	-
Μάιος	91	23	7	11	8	14	18	9	1	-	-	-
Ιούνιος	93	21	13	17	20	17	5	-	-	-	-	-
Ιούλιος	79	17	11	20	23	5	3	-	-	-	-	-
Αύγουστος	41	14	11	9	5	2	-	-	-	-	-	-
Σεπτέμβριος	61	25	24	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Οκτώβριος	53	28	21	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Νοέμβριος	27	22	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δεκέμβριος	12	11	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	946	250	152	124	133	109	79	42	31	17	8	1

Χρόνος εξέτασης αιτήσεων Δημόσιου Βοηθήματος σε μήνες κατά το 1997

Μήνας αίτησης	Σύνολο αιτήσεων	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ιανουάριος	125	33	24	26	7	13	4	6	6	3	-	3
Φεβρουάριος	142	57	30	21	16	6	6	3	3	-	-	-
Μάρτιος	137	60	19	13	11	14	12	2	3	3	-	-
Απρίλιος	157	58	35	28	21	10	1	-	4	-	-	-
Μάιος	101	29	26	23	12	5	4	2	-	-	-	-
Ιούνιος	65	10	16	19	13	3	4	-	-	-	-	-
Ιούλιος	91	17	18	30	12	13	1	-	-	-	-	-
Αύγουστος	53	14	20	15	4	-	-	-	-	-	-	-
Σεπτέμβριος	82	31	29	21	1	-	-	-	-	-	-	-
Οκτώβριος	71	46	24	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Νοέμβριος	41	39	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δεκέμβριος	12	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	1.077	406	243	197	97	64	32	13	16	6	-	3

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥΧρόνος εξέτασης αιτήσεων Δημόσιου Βοηθήματος σε μήνες κατά το 1996

Μήνας αίτησης	Σύνολο αιτήσεων	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ιανουάριος	214	71	63	36	25	7	7	3	2	-	-	-
Φεβρουάριος	177	54	54	30	19	16	3	1	-	-	-	-
Μάρτιος	215	65	59	47	23	15	2	4	-	-	-	-
Απρίλιος	170	70	49	33	13	1	-	-	4	-	-	-
Μάιος	212	73	65	48	11	7	7	1	-	-	-	-
Ιούνιος	175	95	42	17	8	8	3	2	-	-	-	-
Ιούλιος	183	87	45	26	17	8	-	-	-	-	-	-
Αύγουστος	145	70	33	33	9	-	-	-	-	-	-	-
Σεπτέμβριος	120	49	49	22	-	-	-	-	-	-	-	-
Οκτώβριος	78	63	14	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Νοέμβριος	51	51	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δεκέμβριος	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	1.743	751	473	293	125	62	22	11	6	-	-	-

Χρόνος εξέτασης αιτήσεων Δημόσιου Βοηθήματος σε μήνες κατά το 1997

Μήνας αίτησης	Σύνολο αιτήσεων	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ιανουάριος	199	61	70	31	22	8	4	1	1	1	-	-
Φεβρουάριος	175	69	46	35	10	7	2	-	3	2	1	-
Μάρτιος	204	57	55	54	14	7	7	5	3	2	-	-
Απρίλιος	177	80	58	22	6	7	4	-	-	-	-	-
Μάιος	197	84	73	14	14	2	6	4	-	-	-	-
Ιούνιος	159	81	30	20	13	11	3	1	-	-	-	-
Ιούλιος	169	55	52	32	22	8	-	-	-	-	-	-
Αύγουστος	137	63	42	28	4	-	-	-	-	-	-	-
Σεπτέμβριος	203	89	79	34	1	-	-	-	-	-	-	-
Οκτώβριος	110	90	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Νοέμβριος	75	73	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δεκέμβριος	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	1.813	810	527	270	106	50	26	11	7	5	1	-

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣΧρόνος εξέτασης αιτήσεων Δημόσιου Βοηθήματος σε μήνες κατά το 1996

Μήνας αίτησης	Σύνολο αιτήσεων	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ιανουάριος	79	47	14	10	1	3	2	1	1	-	-	-
Φεβρουάριος	102	51	23	14	10	4	-	-	-	-	-	-
Μάρτιος	74	40	18	10	4	2	-	-	-	-	-	-
Απρίλιος	103	55	27	17	3	1	-	-	-	-	-	-
Μάιος	101	51	38	8	3	1	-	-	-	-	-	-
Ιούνιος	73	43	12	11	5	1	1	-	-	-	-	-
Ιούλιος	106	56	25	17	5	3	-	-	-	-	-	-
Αύγουστος	61	35	14	8	3	1	-	-	-	-	-	-
Σεπτέμβριος	110	54	34	20	2	-	-	-	-	-	-	-
Οκτώβριος	77	55	22	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Νοέμβριος	52	51	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δεκέμβριος	36	36	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	974	574	228	115	36	16	3	1	1	-	-	-

Χρόνος εξέτασης αιτήσεων Δημόσιου Βοηθήματος σε μήνες κατά το 1997

Μήνας αίτησης	Σύνολο αιτήσεων	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ιανουάριος	92	36	32	18	4	1	1	-	-	-	-	-
Φεβρουάριος	93	44	25	13	5	4	-	1	1	-	-	-
Μάρτιος	105	56	19	18	10	1	1	-	-	-	-	-
Απρίλιος	102	57	24	13	5	3	-	-	-	-	-	-
Μάιος	87	41	30	8	5	2	1	-	-	-	-	-
Ιούνιος	86	46	19	11	7	3	-	-	-	-	-	-
Ιούλιος	90	49	15	13	12	1	-	-	-	-	-	-
Αύγουστος	66	24	20	17	5	-	-	-	-	-	-	-
Σεπτέμβριος	95	55	21	14	5	-	-	-	-	-	-	-
Οκτώβριος	55	43	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Νοέμβριος	53	49	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δεκέμβριος	28	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	952	528	221	125	58	15	3	1	1	-	-	-

ΕΠΑΡΧΙΑ (ΜΟΡΦΟΥ)/ΕΥΡΥΧΟΥΧρόνος εξέτασης αιτήσεων Δημόσιου Βοηθήματος σε μήνες κατά το 1996

Μήνας αίτησης	Σύνολο αιτήσεων	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ιανουάριος	32	29	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-
Φεβρουάριος	42	30	8	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Μάρτιος	98	88	6	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Απρίλιος	27	23	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μάιος	25	19	2	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Ιούνιος	29	28	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ιούλιος	21	17	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Αύγουστος	13	10	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Σεπτέμβριος	11	9	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Οκτώβριος	21	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Νοέμβριος	30	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δεκέμβριος	24	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	373	328	28	10	3	2	1	1	-	-	-	-

Χρόνος εξέτασης αιτήσεων Δημόσιου Βοηθήματος σε μήνες κατά το 1997

Μήνας αίτησης	Σύνολο αιτήσεων	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ιανουάριος	29	25	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Φεβρουάριος	18	14	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-
Μάρτιος	33	29	2	-	-	-	1	-	-	1	-	-
Απρίλιος	34	32	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Μάιος	30	24	1	3	-	-	1	1	-	-	-	-
Ιούνιος	33	31	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Ιούλιος	32	28	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-
Αύγουστος	5	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Σεπτέμβριος	50	47	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Οκτώβριος	28	25	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Νοέμβριος	41	41	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δεκέμβριος	31	31	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	364	329	18	7	4	2	2	1	-	1	-	-

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ

Χρόνος εξέτασης αιτήσεων Δημόσιου Βοηθήματος σε μήνες κατά το 1996

Μήνας αίτησης	Σύνολο αιτήσεων	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ιανουάριος	14	10	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Φεβρουάριος	24	18	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-
Μάρτιος	24	21	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Απρίλιος	25	21	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-
Μάιος	35	25	8	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Ιούνιος	23	14	6	2	1	-	-	-	-	-	-	-
Ιούλιος	21	9	8	3	-	-	1	-	-	-	-	-
Αύγουστος	14	7	2	3	2	-	-	-	-	-	-	-
Σεπτέμβριος	23	12	9	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Οκτώβριος	17	12	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Νοέμβριος	27	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δεκέμβριος	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	254	183	46	16	8	-	1	-	-	-	-	-

Χρόνος εξέτασης αιτήσεων Δημόσιου Βοηθήματος σε μήνες κατά το 1997

Μήνας αίτησης	Σύνολο αιτήσεων	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ιανουάριος	32	12	15	3	1	1	-	-	-	-	-	-
Φεβρουάριος	26	12	10	3	1	-	-	-	-	-	-	-
Μάρτιος	34	27	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Απρίλιος	18	13	3	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Μάιος	16	8	4	-	4	-	-	-	-	-	-	-
Ιούνιος	26	22	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Ιούλιος	21	14	3	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Αύγουστος	15	11	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σεπτέμβριος	26	18	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Οκτώβριος	16	11	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Νοέμβριος	23	23	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δεκέμβριος	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	261	179	59	10	11	1	1	-	-	-	-	-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η

Εκκρεμείς αιτήσεις Δημόσιων Βοηθημάτων κατά τις 31.12.1996 ανά μήνα αίτησης

Επαρχία	Ιανου- άριος	Φεβρου- άριος	Μάρτιο ς	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγου- στος	Σεπτέμ- βριος	Οκτώ- βριος	Νοέμ- βριος	Δεκέμ- βριος	Σύνολο
Λευκωσίας	24	25	25	40	56	30	92	56	84	111	88	119	750
Λεμεσού	1	3	2	3	4	8	20	32	98	111	173	180	635
Λάρνακας	-	-	-	-	-	-	4	9	16	18	54	74	175
Πάφου	-	1	2	2	-	2	2	1	-	1	4	24	39
(Μόρφου) Ευρύχου	-	-	-	-	5	2	3	3	4	3	2	9	31
Αμμοχώστου	-	-	-	-	-	-	3	-	2	3	12	15	35
Σύνολο	25	29	29	45	65	42	124	101	204	247	333	421	1.665

Εκκρεμείς αιτήσεις Δημόσιων Βοηθημάτων κατά τις 31.12.1997 ανά μήνα αίτησης

Επαρχία	Ιανου- άριος	Φεβρου- άριος	Μάρτιο ς	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος	Ιούλιος	Αύγου- στος	Σεπτέμ- βριος	Οκτώ- βριος	Νοέμ- βριος	Δεκέμ- βριος	Σύνολο
Λευκωσίας	19	13	17	21	19	35	53	41	85	91	143	148	685
Λεμεσού	1	-	10	2	22	31	37	28	51	74	140	147	543
Λάρνακας	1	-	-	1	-	4	3	8	19	30	49	98	213
Πάφου	3	1	4	3	1	2	3	3	1	7	16	58	102
(Μόρφου) Ευρύχου	-	-	-	3	-	-	1	3	1	10	3	8	29
Αμμοχώστου	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	9	25	36
Σύνολο	24	14	31	30	42	72	97	84	157	213	360	484	1.608

**Ευρήματα ελέγχου μηχανογραφημένων στοιχείων Γενικού Αρχείου
στις 31 Οκτωβρίου 1997**

Α/Α	Περιγραφή	Αριθμός περιπτώσεων κατά Επαρχία					
		Λευκωσία	Λεμεσός	Λάρνακα	Πάφος	(Μόρφου)/ Ευρύχου	Αμ/στος
1	Βοήθημα ενοικίου σε άτομα τα οποία διαμένουν σε ιδιόκτητη κατοικία	19	8	6		2	
2	Περιπτώσεις ατόμων τα οποία φαίνεται να ενοικιάζουν υποστατικά και δε λαμβάνουν βοήθημα ενοικίου	186	150	36	3		5
3	Άτομα τα οποία λαμβάνουν βοήθημα ενοικίου, παρά το ότι σε αυτά φαίνεται να παρέχεται δωρεάν διαμονή	61	21	15	2		1
4	Βοηθήματα ενοικίου τα οποία υπερβαίνουν το ένα δεύτερο του ύψους του βασικού βοηθήματος	15	10	3			
5	Περιπτώσεις στις οποίες εντοπίστηκαν διαφορές στο ύψος του βασικού βοηθήματος σε σχέση με τον αριθμό των εξαρτωμένων	131	57	25		10	7
6	Διαφορές στον αναλυτικό αριθμό συζύγου και τέκνων σε σχέση με τον ολικό αριθμό των εξαρτωμένων	38	13	3		2	1
7	Διαφορές μεταξύ του αθροίσματος των επί μέρους βοηθημάτων σε σχέση με το ολικό ποσό σύμφωνα με το γενικό αρχείο	15	4	1	1		1
8	Διαφορές στο ύψος του αναπηρικού επιδόματος όταν οι δικαιούχοι δεν έχουν εξαρτώμενα και το ποσό του επιδόματος είναι κάτω από το ένα δεύτερο του βασικού.	8					
9	Περιπτώσεις κατά τις οποίες το ύψος του αναπηρικού επιδόματος υπερβαίνει το ποσό των £73,50	11	21	11			3
10	Περιπτώσεις κατά τις οποίες το ύψος του αναπηρικού επιδόματος είναι κάτω από τις £51,00, αλλά όχι £22,50, ποσό το οποίο αποτελεί επίδομα για την αναπηρία συζύγου	27	26	10	2		
11	Περιπτώσεις κατά τις οποίες το ύψος του αναπηρικού επιδόματος υπερβαίνει το ποσό των £51,00 αλλά όχι και το ποσό των £73,50	6	2				
12	Περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν έγινε διαγραφή της ημερομηνίας που λήπτες κατέστησαν ανενεργοί όταν σε αυτούς επανάρχισε η καταβολή βοηθήματος	208	451	219	38	16	42
13	Βοηθήματα τα οποία, ενώ έχουν διακοπεί, δεν αναφέρεται η ημερομηνία διακοπής τους	58		1	30	55	
14	Διαφορές μεταξύ του αθροίσματος των επί μέρους βοηθημάτων και του ολικού ποσού που πληρώθηκε σύμφωνα με το μητρώο επιταγών	191	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> Η σύγκριση μεταξύ του μητρώου επιταγών και του γενικού αρχείου πραγματοποιήθηκε μόνο για την Επαρχία Λευκωσίας </div>				
15	Λήπτες οι οποίοι, ενώ σύμφωνα με το γενικό αρχείο παρουσιάζονται ως ενεργοί, δεν έχουν πληρωθεί βοήθημα	17					
16	Διαφορές μεταξύ της Επαρχίας διαμονής του λήπτη και της Επαρχίας πληρωμής-έκδοσης επιταγής	1					

Κατάσταση βοηθημάτων σύμφωνα με το Γενικό Αρχείο στις 31 Δεκεμβρίου 1997

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Επαρχία	Ε π ι δ ό μ α τ α							Αποκοπές £	Ολικό γενικού αρχείου £	Ολικό επί μέρους βοηθημάτων £	Διαφορά £
	Βασικό £	Ενοικίου £	Αναπηρίας £	Προστασίας £	Δίαιτας £	Άλλα £	Ολικό £				
Λευκωσίας	4.528.049	287.338	733.028	2.555.603	256.647	945.104	9.305.769	3.309.889	6.364.845	5.995.881	368.965
Λεμεσού	6.391.856	552.372	621.657	3.278.413	486.032	1.523.727	12.854.058	4.866.908	8.428.696	7.987.150	441.546
Λάρνακας	2.925.882	117.179	323.897	711.035	207.055	494.579	4.779.627	1.778.867	3.212.413	3.000.760	211.654
Πάφου	1.322.572	52.093	166.385	330.984	67.210	218.647	2.157.889	784.417	1.469.245	1.373.472	95.772
(Μόρφου)/Ευρύχου	556.013	10.389	63.333	69.207	37.350	86.750	823.041	382.811	473.650	440.230	33.420
Αμμοχώστου	630.532	9.652	104.236	116.399	32.045	99.000	991.864	363.832	673.881	628.032	45.849
Ολικό 31.12.97	16.354.903	1.029.023	2.012.535	7.061.642	1.086.339	3.367.806	30.912.248	11.486.724	20.622.730	19.425.524	1.197.206
Ολικό 31.10.97	13.569.489	847.064	1.664.808	5.840.269	902.668	2.780.979	25.605.277	9.518.721	16.125.837	16.086.556	39.281